

Nr 271.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående lönereglering för domänverkets personal; given Stockholms slott den 5 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av samma reglemente angivna semestertiden skall vidtagas i den mån sådant påkallas av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid bör tillses, att i den mån olika semestertid anses böra stadgas för befattningshavare tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komma i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml. 227 häft. (Nr 271.)

tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skall ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Petersson anförde:

Riksdagen har ärligen på förslag av Kungl. Maj:t såsom driftkostnader för statens domäner förslagsvis uppfört visst belopp att utgå av domänfondens avkastning. För innevarande år utgör detta belopp 28,700,000 kronor. Beräkandet av driftkostnaderna har för domänverkets del skett på grund av särskild därom av Kungl. Maj:t avlåten proposition, vari de olika slagen av utgifter blivit ganska detaljerat specificerade, icke blott vad den ordinarie personalen angår utan även i fråga om kostnader för extra personal samt andra förvaltningskostnader av skilda slag. I detta avseende intager domänverket en annan ställning än statens övriga affärsdrivande verk, i det att prövningen av dessa verks driftkostnadsstater sedan länge varit överlåten åt Kungl. Maj:t vad angår statens järnvägar och statens vattenfallsverk och sedan i fjol jämväl beträffande post- och telegrafverken. För dessa övriga affärsdrivande verk fastställer riksdagen avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän och vissa icke-ordinarie befattningshavare (fullmäktige och överrevisorer) jämte tillhörande tjänsteförteckning, angivande de lönegrader, till vilka befattningarna äro att hänföra, samt bestämmer antalet befattningar i de högre graderna, under det att Kungl. Maj:t äger besluta beträffande antalet övriga befattningar.

Vid 1919 års lagtima riksdag beslöts på grund av Kungl. Maj:ts proposition (nr 391) gemensamt lönesystem samt lönereglering för postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, varigenom förut mellan dessa verk rådande olikheter avlägsnades och enhetlighet uppnåddes. Detta nya system träder i huvudsak i tillämpning den 1 instundande juli. I vissa detaljer har det trätt i kraft redan med detta års ingång.

Sistnämnda omregleringsförslag grundade sig på ett den 20 februari 1919 avgivet betänkande av kommunikationsverkens lönekommitté. Denna kommitté tillsattes på civildepartementets föredragning den 28 juni 1918, varvid dåvarande chefen för civildepartementet uppdrog vissa riktlinjer för kommitténs arbete.

Utredning angående löne-reglering för domänverket.

Frågan om lönereglering för domänverkets personal hade varit under förberedande behandling av den s. k. 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk. I betänkande den 20 mars 1918 framlade denna kommission förslag, innefattande beträffande den lokala skogsstatspersonalen en provisorisk lönereglering. I propositionen nr 399 till 1918 års lagtima riksdag förelade Kungl. Maj:t riksdagen dylikt löneregleringsförslag, vilket ock i huvudsak av riksdagen godkändes. Sedan ovan omnämnda kommunikationsverkens lönekommitté tillsatts år 1918, blev 1915 års lönekommission upplöst.

Emellertid inkommo dels från chefen för domänstyrelsen en framställning angående statens domäners likställighet i löneavseende med statens järnvägar samt telegraf- och vattenfallsverken, dels ock från representanter för överjägmästare, jägmästare och skogsingenjörer, föreståndare för statens skogsskolor samt kronojägare och tillsyningsmän en begäran om hänskjutande av frågan om skogsstatens lönereglering till en särskild för detta ändamål tillsatt kommitté.

Den 6 december 1918 anmälde jag dessa framställningar för Kungl. Maj:t. Efter framhållande därvid, hurusom åt 1902 års löneregleringskommitté anförtrots vissa utredningar, bland annat i fråga om tillfällig lönereglering för de centrala ämbetsverken, anförde jag:

»Bland de verk, för vilka sålunda förslag till tillfällig löneförbättring är att snarast förvänta från löneregleringskommittén, är även domänstyrelsen. Av det åt kommittén lämnade uppdrag framgår, att sagda förslag icke får anses innebära en slutlig lösning av domänstyrelsens avlöningsfrågor. Jag anser det emellertid önskligt, att frågan härom nu företages till utredning, desto mer som samtidigt bör utredas, huruvida och i vad mån ändringar i själva organisationen av domänstyrelsen böra vidtagas. I sistnämnda hänseende kan det möjligen befinnas lämpligt att å denna styrelse och särskilt beträffande förhållandet mellan styrelsens och skogs-

statens personal tillämpa regler, som mera överensstämma med de vid kommunikationsverken tillämpade.

I fråga om personalen vid skogsstaten och staten skogsskolor synas mig jämväl särskilda åtgärder böra vidtagas för utarbetande av förslag till definitiv löne-reglering, varvid uppkommande organisationsfrågor givetvis böra utredas och beaktas. Beträffande dessa tjänstemannakärer föreligga i huvudsak enahanda skäl, som föranledde Kungl. Maj:t att den 28 juni 1918 föranstalta om särskild utredning angående kommunikationsverkens löne- och organisationsförhållanden.

Att för de nu angivna ändamålen tillsätta en särskild kommitté eller sakkunnig-delegation finner jag emellertid icke lämpligt. Den till grund för tillsättandet av 1915 års lönekommission liggande tanken att söka, i den mån förhållandena vid de särskilda verken göra sådant lämpligt, genomföra likartade avlöningsbestämmelser för statens affärsdrivande verk, synes, såsom jämväl chefen för civildepartementet i sitt yttrande den 28 juni 1918 vid tillsättandet av omförmälda kommitté uttalat, ingalunda böra övergivas. Svårigheter för denna avsikts realiserande skulle tydligtvis uppstå, därest utredningarna anförtroddes åt skilda utredningsorgan. Jag håller på grund härav före, att nyssnämnda, av Kungl. Maj:t den 28 juni 1918 tillsätta kommitté bör erhålla i uppdrag att, så snart fullgörandet av de åt kommittén redan anförtrodda utredningarna det medgiver, verkställa utredning och avgiva förslag jämväl i fråga om löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor samt vad därmed sammanhänger. Vid utredningens verkställande torde vad chefen för civildepartementet vid kommitténs tillsättande uttalade böra i tillämpliga delar lända till ledning och efterrättelse.

Arbetet bör så bedrivas, att förslag i ämnet må kunna föreläggas om möjligt 1919 men i varje fall 1920 års riksdag.

I överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t bestämda grunderna för kommitténs verksamhet torde tre representanter för olika kategorier befattningshavare inom domänstyrelsen och skogsstaten böra utses att vid kommitténs arbeten i fråga om domänverket delta i kommitténs överläggningar och beslut, i vad de avse avlöningsbestämmelserna, men i övriga frågor i allmänhet allenast äga rätt att höras och yttrandevis göra sina meningar gällande.»

Med bifall härtill uppdrog Kungl. Maj:t åt kommunikationsverkens lönekommitté att i enlighet med vad jag sålunda uttalat verkställa utredning beträffande löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor samt förordnade till ledamöter i kommittén tre representanter för domänverket.

Denna kommitté har den 18 december 1919 avgivit betänkande i den sålunda till densamma hänskjutna frågan. Betänkandet är under-tecknat av ledamoten av riksdagens första kammare C. G. Ekman såsom ordförande, förutvarande ledamoten av riksdagens första kammare Nils Persson, ledamöterna av riksdagens andra kammare E. G. E. Eriksson, S. E. J. Lübeck och P. B. Nilsson samt byråcheferna greve H. A. Hamilton och E. T. Sidenbladh såsom ledamöter samt byråchefen friherre T. W. Hermelin, överjägmästaren C. L. Björkbom och kronojägaren O. J. son Bragée såsom representanter för domänverket. Vid betänkandet hava fogats särskilda yttranden dels av herrar friherre Hermelin och

Björkbom, dels av herr Bragé och dels av herr Lübeck. Detta betänkande är befordrat till trycket.

Över betänkandet hava utlåtanden avgivits av domänstyrelsen den 21 januari 1920, vilket utlåtande dock ej inkommit till jordbruksdepartementet förrän den 20 februari, och av statskontoret, såvitt angår statens skogsskolor, den 16 februari 1920, varjämte ett flertal framställningar med anledning av betänkandet inkommit från särskilda personalgrupper och föreningar av befattningshavare vid skogsstaten.

Med anledning av att i statsrådsprotokollet den 6 december 1918 anfördes, att i kommitténs uppdrag skulle ingå jämväl att beakta och utreda uppkommande organisationsfrågor, har kommittén i början av sitt betänkande gjort följande uttalande:

»Då kommittén stod i begrepp att påbörja det erhållna uppdraget, förelåg emellertid icke någon framställning från domänstyrelsen i nu ifrågavarande avseende. I anledning härav begärde kommittén i skrivelse till domänstyrelsen den 14 juni 1919 uppgift om de organisatoriska förändringar beträffande domänverket, som styrelsen kunde anse böra underställas 1920 års riksdags prövning eller som i övrigt borde komma till beaktande i samband med nu ifrågavarande lönereglering. Som svar härpå anförde nämnda styrelse i skrivelse den 28 juli 1919, att styrelsen, med hänsyn till vissa under de sista åren beslutade rätt viktiga organisatoriska förändringar, icke ansåge sig böra nu ifrågasätta några ytterligare.

Vid sådant förhållande och efter det kommittén inhämtat vederbörande departementschefs uppfattning i ämnet, beslöt kommittén att i allt väsentligt begränsa sig till behandling av frågan om lönereglering inom ramen av den nuvarande organisationen. Av den ståndpunkt kommittén sålunda intagit följer, att kommittén icke funnit sig böra ingå på närmare prövning av en från personalhåll gjord framställning, avseende viss ändring i domänverkets nuvarande organisation.»

Utan att nu vilja uttala någon mening rörande eventuella ändringar i domänverkets organisation anser jag den proposition, som nu torde komma att avlätas till riksdagen, böra begränsas i överensstämmelse med vad kommittén sålunda angivit.

Nu gällande stater.

Innan jag redogör för innehållet i kommitténs betänkande, torde jag böra lämna en kortfattad framställning av domänverkets nuvarande organisation. Jag inbegriper därvid i framställningen även statens skogsskolor, ehuru dessa icke för närvarande tillhöra domänverket utan underhållas medelst anslag under nionde huvudtiteln. Av skäl, som jag senare torde få utveckla, lär det emellertid bliva nödvändigt att låta avlöningsreglementet för skogsstatspersonalen gälla även för skogsskolornas personal. Angående ordnandet av den budgettekniska sidan av saken torde jag även få framlägga förslag.

År 1908 antogs nya avlöningsstater för skogsstaten, statens skogs-

skolor och domänstyrelsen. Samtidigt därmed godkändes ock villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staterna för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner, och återfinnas dessa avlöningsbestämmelser i särskilda kungörelser för skogsstaten och statens skogsskolor den 17 juni 1908 (bih. nr 43 s. 1 och 6) och för domänstyrelsen den 16 oktober 1908 (bih. nr 82 s. 1).

Vad skogsstaten beträffar antogos därefter nya stater såväl år 1915 som år 1917, varefter den nu gällande staten antogs vid 1918 års lagtima riksdag. Vid 1919 års lagtima riksdag skedde ändringar i denna stat så till vida, som antalet av vissa befattningshavare ökades. Samma villkor och bestämmelser, som gällde för befattningarna å 1908 års stat, äro fortfarande gällande allenast med vissa ändringar, som påkallats av uppförande i staten av nya befattningar. Kungörelse härom är utfärdad den 20 juni 1918 (nr 590). Skogsstaten.

Det bör även erinras, att vid 1917 års riksdag antogos förändrade grunder för resekostnads- och traktamentsersättning till skogsstatens personal. Enligt dessa grunder utbyttes de för den förvaltande personalen dittills bestämda fasta reseanslagen mot rese- och traktamentsersättningar i anslutning till allmänna resereglementets bestämmelser, dock med vissa modifikationer. För den bevakande personalen bibehöllos visserligen fasta reseanslag, men därutöver tillerkändes densamma särskild traktamentsersättning i vissa fall. De närmare bestämmelserna uti ifrågavarande avseende återfinnas i kungörelsen den 28 augusti 1917 (nr 599) med ändringar genom kungörelserna den 8 mars och den 20 juni 1918 (nr 161 och 591) samt den 21 februari och den 9 maj 1919 (nr 107 och 218).

Den för år 1920 gällande avlöningsstaten för skogsstaten är av följande lydelse:

	K r o n o r			
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 överjägästare	4,700	3,400	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 do	23,500	17,000	40,500	
1 do	4,700	3,000	7,700	
6 do	28,200	18,000	46,200	
1 flottledsingenjör	4,200	2,800	7,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.

	K r o n o r				
	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Summa		
1 jägmästare	3,000	3,200	6,200		
18 d:o	54,000	57,600	111,600		
1 d:o	3,000	3,000	6,000		
25 d:o	75,000	75,000	150,000		
1 d:o	3,000	2,800	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 400 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 400 kronor.	
18 d:o	54,000	50,400	104,400		
1 d:o	3,000	2,600	5,600		
7 d:o	21,000	18,200	39,200		
1 d:o	3,000	2,400	5,400		
11 d:o	33,000	26,400	59,400		
1 d:o	3,000	2,200	5,200		
48 d:o	144,000	105,600	249,600		
1 skogsingenjör	3,000	2,800	5,800		
10 skogsingenjörer	30,000	28,000	58,000		
1 överjägmästarassistent	2,600	1,800	4,400		
5 överjägmästarassistenter	13,000	9,000	22,000		
1 överjägmästarassistent	2,600	1,600	4,200		
6 överjägmästarassistenter	15,600	9,600	25,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor.	
1 skogstaxator	2,600	1,800	4,400		
5 skogstaxatorer	13,000	9,000	22,000		
1 skogstaxator	2,600	1,600	4,200		
5 skogstaxatorer	13,000	8,000	21,000		
1 kronojägare	950	950	1,900		
278 d:o	264,100	264,100	528,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 150 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 150 kronor.	
1 d:o	950	850	1,800		
148 d:o	140,600	125,800	266,400		
1 d:o	950	750	1,700		
205 d:o	194,750	153,750	348,500		
1 tillsyningsman	950	950	1,900		
26 tillsyningsmän	24,700	24,700	49,400		
Reseanslag till kronojägare och tillsyningsmän	—	—	140,000		
Summa	—	—	2,368,900		

Anmärkning. Innehar befattningshavare boställe, skall boställets uppskattade avkomst avgå å in- delningshavarens lön. Därest åt befattningshavare upplåtes bostad, skall han vidkännas avdrag å lönen, motsvarande skälig hyra.

För statens skogsskolor antogos nya stater åren 1914, 1917 och 1919. Någon ändring i avlöningsvillkoren har ej gjorts. Den nu gällande staten har följande utseende: Statens skogsskolor.

	K r o n o r			
	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Summa	
1 föreståndare	2,400	1,900	4,300) Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor.
7 »	16,800	13,300	30,100	
1 skogsrättare	1,100	1,000	2,100) Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 200 kronor.
7 »	7,700	7,000	14,700	
1 extra skogsrättare, arvode	—	—	1,600	
7 » » »	—	—	11,200	
Expens- och underhållsmedel, 3,000 kronor till varje skola	—	—	24,000	
150 stipendier à 300 kronor, att fördelas efter Kungl. Maj:ts beprövande	—	—	45,000	
Respenningar åt skogsrättare, att fördelas efter Kungl. Maj:ts beprövande	—	—	600	
Summa	—	—	133,600	

Anmärkning. Föreståndare, skogsrättare och extra skogsrättare åtnjuta dessutom fri bostad jämte bränsle.

Skogsskoleföreståndare äger jämväl på samma sätt som skogsstatens förvaltande personal åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning. Till skogsrättare må utöver de fasta reseanslagen utgå traktamentsersättning enligt samma grunder som beträffande skogsstatens bevakande personal.

Vad domänstyrelsen beträffar har ny avlöningsstat fastställts år 1918. Med iakttagande av de utav samma års riksdag beslutade höjda avlöningarna för vaktmästare samt 1919 års lagtima riksdags beslut angående de kvinnliga biträdenas avlöningar är den nu gällande staten så lydande:

Domänstyrelsen.

	K r o n o r					
	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Orts- tillägg	Arvode	Summa	
Generaldirektör och chef	—	—	—	15,000	15,000	
Överdirektör och souschef	—	—	—	12,000	12,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	—	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 byråchefer	25,000	12,500	3,000	—	40,500	
1 domänfullmäktig	—	—	—	3,000	3,000	
1 »	—	—	—	3,000	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 ombudsman och fiskal	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 jägmästare	3,000	2,200	—	—	5,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.
2 »	6,000	4,400	—	—	10,400	
1 första gradens tjänsteman	2,200	1,500	300	—	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
7 första gradens tjänstemän	15,400	10,500	2,100	—	28,000	
1 kvinnligt biträde av andra lönegraden ...	1,300	500	200	—	2,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor.
4 kvinnliga biträden av andra lönegraden	5,200	2,000	800	—	8,000	
1 kvinnligt biträde av första lönegraden ...	1,100	300	200	—	1,600	
10 kvinnliga biträden av första lönegraden	11,000	3,000	2,000	—	16,000	
1 förste vaktmästare ...	1,100	650	150	—	1,900	} Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	150	—	1,600	
1 »	900	550	150	—	1,600	
Till arvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpennin- gar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare samt vikariatsersättningar	—	—	—	—	65,000	
Summa	—	—	—	—	232,700	

Anmärkning. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, skall av lönen avstås för bostad med bränsle 300 kronor för år samt för lyse 25 kronor om året. Åtnjutes enbart bostad eller bostad med värme, men icke i övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmån är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämma det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum.

Enligt 1919 års lagtima riksdags beslut tillkommer tillfällig löneförbättring för generaldirektör med 2,000 kronor, för överdirektör med 1,500 kronor, för byråchef och domänfiskal med 1,000 kronor och för första gradens tjänsteman med 900 kronor.

Jämlikt kungörelse den 20 juni 1918 (nr 589) gälla för åtnjutande av avlöningar å den nuvarande staten de år 1908 fastställda villkoren med vissa ändringar, förklaringar och tillägg.

Kommunikationsverkens lönekommitté har, innan den ingått på själva den föreliggande frågan, lämnat en översikt över domänverkets nuvarande organisation (sid. 19—22). Jag tillåter mig härutinnan hänvisa till kommittébetänkandet och vill endast framhålla, att beträffande domänstyrelsens kameralbyrå vissa ändringar skett genom kungörelse den 31 december 1919 till följd av 1919 års lagtima riksdags beslut angående anslag till extra arbetskrafter vid denna byrå. För övrigt bör beaktas, att enär kommittén i betänkandet icke upptagit till prövning de extra befattningshavarnas vid domänverket avlöningsförmåner, sagda översikt icke heller innefattar de nuvarande extra byråerna i domänstyrelsen eller övrig extra personal hos styrelsen eller i skogsstaten eller vid skogsskolorna. Även domänintendenterna, vilkas avlöningar icke till sina belopp fastställts av riksdagen, hava av kommittén lämnats ur räkningen.

*Domänverkets
nuvarande
organisation.*

Kommittén har vid fullgörandet av det givna uppdraget ansett det vara sin första uppgift att särskilt söka utröna arten och omfattningen av den av domänverket bedrivna affärsverksamheten och i vad mån denna kunde berättiga till ett likställande med kommunikationsverken, sådana förhållandena där reglerats genom de Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut, som resulterat i utfärdande av för dessa verk gemensamt avlöningsreglemente att gälla från och med den 1 juli 1920.

*Redogörelse
för kommit-
téns be-
tänkande.*

*Allmänna
synpunkter
vid löne-
regleringen*

Det hade då för kommittén klart framstått, att domänverkets uppgifter icke borde ses blott ur ren förvaltningssynpunkt utan fastmer måste uppfattas såsom avseende en verklig affärsrörelse, där det gällde att med noggrant aktgivande på inspelande ekonomiska faktorer söka

ernå största möjliga behållning, dock utan åsidosättande av en god och rationell skogsskötsel. Denna verkets uppgift bleve också mycket mera maktpåliggande som verksamheten ifråga måste bedrivas under viss konkurrens med den enskilda skogsindustrien.

Kommittén har å sid. 24—28 ägnat domänverkets förvaltningsuppgifter en undersökning och yttrat sig angående de synpunkter, som borde vara vägledande vid denna förvaltning. Jag tillåter mig i dessa avseenden hänvisa till betänkandet. Kommittén sammanfattar de slutsatser, den anser böra i nu förevarande hänseende dragas av sagda undersökning, sålunda:

»På grund av vad sålunda anförts och i betraktande av att domänverkets förvaltningsobjekt upptaga en sammanlagd areal av icke mindre än 8,876,900 hektar (oavvittrade kronoskogar ej inräknade) med ett taxeringsvärde av tillhoppa 385,349,360 kronor synes intet tvivel böra råda därom, att domänverket kan, såsom affärsdrivande verk betraktat, jämföras med de övriga affärsdrivande verken. Det ekonomiska resultatet av domänstyrelsens förvaltning utvisar ock — såsom framgår av nedanstående sammanställning — en stadig och betydande ökning i domänfondens driftöverskott från och med år 1912 eller det år, nämnda fond inrättades.

Å r.	Inkomster.	Utgifter.	Driftöverskott.
1912.....	15,437,691	5,476,651	9,961,040
1913.....	16,797,153	6,472,509	10,324,644
1914.....	19,093,687	7,399,766	11,693,920
1915.....	24,640,150	8,102,954	16,537,196
1916.....	30,323,845	10,707,942	19,615,983
1917.....	45,232,157	19,196,873	26,035,284
1918.....	68,720,429	27,094,590	41,625,839

Domänverkets ställning i egenskap av affärsdrivande verk är emellertid enligt kommitténs förmenande icke i och för sig avgörande för frågan, huruvida detta verks tjänstemän skola i avlöningshänseende jämföras med de övriga affärsdrivande verkens. Detta spörsmål bör nämligen bedömas med vederbörlig hänsyn tagen jämväl till tjänstgöringsförhållandena vid de olika verken. I sistnämnda avseende har det syntts kommittén, som om en viss olikhet gör sig gällande mellan å ena sidan domänverket och å andra sidan de övriga affärsdrivande verken. Man torde sålunda icke kunna undgå att finna tjänstgöringen vid kommunikationsverkens lokala förvaltning särskilt pressande. Kommittén syftar härvid närmast på att tjänstgöringen där i många fall måste förläggas till snart sagt alla tider på dygnet. Trafikpersonalen vid statens järnvägar och telegrafverket, särskilt i de lägre graderna, måste finna sig i regelbundet återkommande natttjänstgöring, och sön- och helgdags-tjänstgöring drabbar personal vid samtliga kommunikationsverken. Beträffande åter

personalen vid domänverket förekommer icke någon fastställd tjänstgöring av nu angivet slag. Att natttjänstgöringen i avlöningsavseende är en betydelsefull faktor att räkna med framgår tydligast i betraktande av hur avsevärt mycket högre nattarbete betalas inom enskilda företag. Mot vad nu framhållits torde visserligen kunna åberopas, hurusom skogstjänstemännen under sin tjänstutövning i skogen kunna hava att utstå svåra strapatser och att hänsyn också bör tagas till det betydande ekonomiska ansvar, vilket på sätt ovan nämnts åvilar dessa befattningshavare. Kommittén har icke heller vid övervägande av den föreliggande frågan förbisett dessa omständigheter. Till vad kommittén framhållit rörande tjänstgöringsförhållandena vid kommunikationsverken kommer ytterligare, att tjänstemännen där äro bundna i bostadsavseende. Skogstjänstemännen äga däremot ej sällan i detta avseende ganska stor rörelsefrihet inom ett område av icke obetydlig omfattning. Såsom en fördel för de senare kan jämväl framhållas, att dessa i avsevärd mån kunna själva bestämma sin arbetstid, under det att kommunikationsverkens tjänstemän för sin tjänsteutövning i regel äro beroende av klockslaget.

Då från åtskilliga håll gjorts gällande, att en fullständig jämförelse kan göras mellan befattningshavarna vid domänverket och statens vattenfallsverk, finner sig kommittén böra framhålla, att sistnämnda verk icke blott har att förvalta och förkovra ett redan förefintligt objekt utan jämväl — och detta torde obetingat vara den mest krävande uppgiften — att i helt annan omfattning än domänverket skapa de anordningar (montering av vattenfall, utbyggnad av kraftledningar m. m.), vilka äro förutsättningar för utnyttjande av själva förvaltningsobjektet. Detta förhållande kan givetvis icke undgå att inverka på tjänstemannens uppgifter och tjänstgöring. Härtill kommer att jämväl vid vattenfallsverket, i motsats till vad fallet är beträffande domänverket, ingripande från tjänstemans sida kan bliva av omständigheterna påkallat vilken tid på dygnet som helst.

Då kommittén sålunda vägt mot varandra tjänstgöringsförhållandena vid å ena sidan domänverket och å andra sidan de övriga affärsdrivande verken, har kommittén kommit till den uppfattningen, att dessa förhållanden vad domänverkets lokalförvaltning beträffar över huvud taget icke äro av den art, att tjänstemännen där kunna i löneavseende fullt jämställas med befattningshavarna hos kommunikationsverken.

Vidkommande tjänstemännen hos domänstyrelsen har kommittén med hänsyn till själva tjänstgöringen icke kunnat undgå att i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken finna densamma hos nämnda styrelse i viss mån närma sig förhållandena hos de administrativa ämbetsverken. Därtill kommer att med avseende å arbetstiden å tjänsterummet för närvarande den olikheten förefinnes, att denna tid i domänstyrelsen liksom i de administrativa ämbetsverken är minst sex timmar, under det att densamma i kommunikationsverken sedan åtskilliga år tillbaka är fixerad till i regel minst sju timmar. Från verksrepresentanterna inom kommittén har visserligen framställning gjorts om avvägbringande i nu ifrågakvarande hänseende av likformighet med kommunikationsverken. Emellertid har kommittén sig bekant, att förslag om en ny, fullständig utredning rörande lönereglering för de centrala ämbetsverken ingivits till finansdepartementet av 1902 års löneregleringskommitté. Därest detta förslag bifalles, torde frågan om tjänstetidens längd i allmänhet inom dessa verk jämväl komma under bedömande. Med hänsyn härtill och för att icke med avseende å domänstyrelsen föregripa denna utredning, har kommittén

icke nu ansett sig böra ifrågasätta någon förändring beträffande tjänstetidens längd inom domänstyrelsen, särskilt som denna styrelse hittills i verkligheten hänförs till de centrala ämbetsverken, med vilka den ock till sin organisation företer stora likheter.»

Sedan kommittén sålunda klarlagt sin ställning beträffande förhållandet över huvud taget mellan domänverket och statens övriga affärsdrivande verk, har kommittén övergått till frågan rörande tillämpligheten på domänverket av de principer i fråga om lönernas bestämmande, vilka legat till grund för den för kommunikationsverken senast fastställda löneplanen. Härom yttrar kommittén följande:

»I fråga om kommunikationsverken, där tjänstemännen nära undantagslöst äro stationerade utmed trafiklederna i mera befolkade trakter och olikheten i tjänstgöringsförhållandena inom de särskilda tjänsterna visat sig svårare att med säkerhet konstatera, har man vid löneplanens uppgörande grupperat tjänstemännen utslutande med hänsyn till levnadsomkostnadernas storlek å de särskilda orterna eller med andra ord satt lönerna inom vederbörande löneklass i direkt förhållande till huruvida bostadsorten varit att hänföra till dyrare eller billigare ort. Därjämte har till de i nordligaste delarna av landet stationerade tjänstemännen ansetts böra utgå särskilda fristående kallortstillägg.

Beträffande skogsstatens tjänstemän har i först angivna avseende — och detta enligt kommitténs mening icke utan skäl — den grundsatsen hittills gjort sig gällande, att en tjänsteman på en ödsligt belägen och i övrigt otillgänglig trakt syntes böra, även om denna ort i och för sig icke kunnat hänföras till dyrare ort, såsom ersättning för de med tjänstgöringen där förenade svårigheter och obehag beredas en i avlöningshänseende något bättre ställning än en tjänsteman på en dyrare ort men med tjänstgöring under lättare förhållanden.

Enligt vad kommittén genom verkställd undersökning övertygat sig om skulle en gruppering av domänverkets lokala personal i anslutning till enbart dyrortsprincipen i många fall leda till en fullständig omkastning i fråga om den regel, som på sätt ovan framhållits hittills följts på detta område. Sålunda skulle — för att angiva ett exempel — jägmästaren i Särna revir, som för närvarande uppbär högre avlöning än jägmästaren i Kopparbergs revir (med bostadsort i Falun), komma att i avlöningsavseende bliva sämre ställd än den senare, något som kommittén för sin del icke kan anse vara med rättvisa och billighet överensstämmande. För övrigt skulle förutsättningen för ett sådant förfarande först och främst vara att systemet med bestämda bostadsorter infördes jämväl i fråga om skogsstatens personal. De svårigheter för staten, som av hittills vunnit erfarenhet att döma i åtskilliga fall kunde befaras uppkomma vid realiserandet av en sådan plan, måste härvid noga beaktas icke minst med hänsyn till den omständigheten, att för närvarande säkra hållpunkter saknas för bedömandet av vilka bostadsorter, som i sådant avseende lämpligen borde ifrågakomma. Visserligen har domänstyrelsen avgivit förslag å de orter, vilka enligt styrelsens mening borde anses såsom de ur skogsskötselns synpunkt fördelaktigaste. Emellertid kan icke nu avgöras, i vad mån det kan vara möjligt att å de föreslagna orterna verkligen åstadkomma lämpliga bostäder. Med hänsyn till bostadplatsernas belägenhet torde det ock i många fall bliva svårt att bedöma, huruvida den av socialstyrelsen för ett jämförelsevis större område beräknade prisindex äger giltighet för varje särskild sådan plats.

Under sådana omständigheter anser kommittén ett hänsynstagande till jämväl vissa andra faktorer än dyrortsmomentet vara nödvändigt i fråga om grupperingen av skogsstatens tjänstemän. Kommittén syftar här närmast på svårskötthets- och ödslighetsmomenten. Vad särskilt svårskötthetsmomentet angår spelar detta ifråga om skogstjänstemännens arbete i motsats till vad fallet är beträffande kommunikationsverken en ej obetydlig roll. Under det att vid de senare verken tjänstgöringen i samma befattning i huvudsak är densamma, oberoende av om tjänstgöringen är förlagd till den ena eller andra trakten av landet, förefinnas i detta avseende vad skogsstatstjänstemannen beträffar betydande olikheter.

Beträffande frågan om kallortsersättning har kommittén kommit till den uppfattningen, att sådan ersättning icke bör såsom vid kommunikationsverken utgå i form av särskild gottgörelse vid sidan av lönen. Skogstjänstemännens förmån att såsom ovan nämnts i bostadsavseende äga rätt stor rörelsefrihet och möjligheten för dem att i ej obetydlig utsträckning själva bestämma sin arbetstid, varigenom tjänstgöring under allt för vidriga väderleksförhållanden åtminstone i vissa fall torde kunna undgås, talar enligt kommitténs förmenande mot en sådan anordning. Däremot håller kommittén före, att vid själva lörens bestämmande kallortsmomentet bör ägnas tillbörligt beaktande.

I anslutning till vad nu anförts har kommittén, på sätt här nedan skall närmare utvecklas, vid uppgörande av sitt förslag till löneplan för domänverkets personal stannat för en gruppering, som förutom dyrortsmomentet upptager svårskötthets-, ödslighets- och kallortsmomenten såsom grundläggande faktorer. Vad nu sagts innebär emellertid icke, att beträffande varje särskild befattning *samliga* nu angivna moment komma att bliva avgörande vid grupperingen.

Med hänsyn till den i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken sålunda i flera avseenden olika grund, efter vilken grupperingen av domänverkets personal i förekommande fall ansetts böra ske, har kommittén till skillnad från den vid förnämnda verk införda beteckningen »ortsgrupp» använt sig av benämningen »lönegrupp.»

Med fullt erkännande av behovet av att en lönereglering nu sker beträffande domänverkets personal, vars löner, om den provisoriska löneregleringen för skogsstatens personal av år 1918 undantages, i stort sett icke undergått någon förändring sedan år 1908, har kommittén vid uppgörande av sitt förslag utgått från samma allmänna förutsättningar som de, vilka bildat utgångspunkten ifråga om kommitténs förslag angående gemensamt avlöningssystem m. m. för kommunikationsverken (jämför betänkandet härom sid. 209 och 210).

Slutligen bör framhållas, att kommittén vid nu ifrågavarande förslags uppgörande med hänsyn till innebörden av kommitténs uppdrag och på sätt redan i det föregående antytts icke närmare ingått på frågan om den vid domänverket anställda extra personalens avlöningförmåner.»

Beträffande de av kommittén från dess betänkande angående kommunikationsverken sålunda åberopade förutsättningar må här erinras, att de gällde den lönenivå, efter vilken lönerna nu ansågos böra regleras. I detta hänseende anförde kommittén, att densamma, där icke särskilda omständigheter spelade in, vidtagit sådan genomsnittlig höjning av de senast fastställda definitiva lönerna, som motsvarades av den procentuella

stegring levnadskostnaderna dels faktiskt undergått intill tiden för krigs-
utbrottet och dels kunde antagas skola för tiden därefter hava undergått,
därest normala förhållanden varit rådande. Härav framginge, att den av
kommittén föreslagna lönereglerng icke utginge från de till följd av
kriget vållade onormala prisstegringarna å livsförnödenheter m. m. utan
att kommitténs förslag tvärtom förutsatte, att den särskilda fördyring av
levnadskostnaderna som vållats av krigsförhållandena, allt fortfarande
skulle täckas genom dyrtidstillägg.

*Tjänsternas
gruppering.*

Kommittén bar därefter i betänkandet övergått till frågan om
tjänsternas gruppering i lönegrupper, motsvarande ortsgrupperna vid
kommunikationsverken (sid. 33—38). Under hänvisning till vad kom-
mittén härom yttrat vill jag såsom sammanfattning nämna följande.

Till en början har kommittén erinrat, att beträffande överjägmästare,
jägmästare, överjägmästarassistenter, skogstaxatorer och kronojägare en
viss gruppering i avlöningshänseende redan är genomförd, i det att
för en var av dessa tjänster tjänstgöringspenningarna bestämts till olika
belopp under det att själva lönen — liksom även ålderstilläggen — är lika.

Vad beträffar jägmästarna (revirförvaltarna) utgör skillnaden mellan
högsta och lägsta avlöningen i nuvarande sex grupper 1,000 kronor.
Kommittén föreslår en skillnad av omkring 1,400 kronor och gruppernas
utökning till sju. Vid jägmästarnas gruppering måste hänsyn tagas
dels till svårsköttheten av reviret, dels till bostadens tilläventyrs isole-
rade belägenhet i obygden, dels till tjänstgöringens förläggning i vissa
fall till landets nordligaste delar och dels till dyrortsmomentet.

Kronojägarna äro nu fördelade i tre grupper med en total av-
löningsskillnad av 200 kronor. Kommittén föreslår gruppernas ökning
till sju med en total avlöningsskillnad av i runt tal 650 à 800 kronor för
särskilda löneklasser. Vid grupperingen borde givetvis även här dyr-
orts- och kallortsmomenten inverka. I viss inskränktare mån borde även
ödslighetsmomentet få gälla. Svårsköttheten vore däremot för krono-
jägarerna ungefär lika överallt.

Överjägmästarna, som nu äro fördelade i två grupper med en av-
löningsskillnad av 400 kronor, hava av kommittén föreslagits skola för-
delas i fem grupper med en total avlöningsskillnad av inemot 1,000
kronor. Svårskötthet, kallort och dyrort vore de faktorer, som härvid
borde tillmätas betydelse.

Överjägmästarassistenter och skogstaxatorer äro nu delade i två
grupper, anslutande sig till överjägmästarnas, och avlöningsskillnaden är

200 kronor. Mellan nämnda bägge slag av befattningar förefunnes emellertid en bestämd skillnad. Överjägmästarassistenterna hade uteslutande sin verksamhet å överjägmästarnas expedition men skogstaxatorerna huvudsakligen ute på distriktets skogar. De sistnämnda borde grupperas fullständigt likasom överjägmästarna men överjägmästarassistenterna allenast i fråga om dyrort och kallort. Gruppernas antal har för bägge slagen av befattningar föreslagits till fem. Totala avlöningsskillnaden har ansetts böra för skogstaxatorerna utgöra i runt tal 800 kronor men för överjägmästarassistenterna allenast omkring 740 kronor.

Kommittén har efter undersökning funnit någon gruppindelning icke behöfvig för skogsingenjörer och tillsyningsmän och ej heller för personalen vid statens skogsskolor.

Beträffande kvinnliga biträden har kommittén, enär den ämnade föreslå anställandet av dylika, motsvarande nuvarande lägsta biträdesgraden i domänstyrelsen, även å överjägmästarexpeditionerna, föreslagit fem grupper med en total avlöningsskillnad av 144 kronor.

Kommittén har vidare yttrat, att vid grupperingens verkställande den mest ogynnsamt ställda befattningen borde betecknas med 10 och att dyrort syntes böra ingå med fyra poäng samt kallort, ödslighet och svårskötthet med vardera 2 poäng. Kommittén har å sid. 38 försökt en indelning av tjänsterna i grupper, men anfört, att det givetvis borde ankomma på Kungl. Maj:t att efter verkställd närmare utredning på förslag av domänstyrelsen fastställa befattningarnas uppdelning på de olika lönegrupperna.

Beträffande storleken av avlöningsbeloppen har kommittén först upptagit till prövning frågan, huruvida domänstyrelsens personal — med undantag av generaldirektören och överdirektören samt domänfullmäktige, om vilka kommittén senare yttrat sig — borde fullt likställas med befattningshavarna i kommunikationsverkens styrelser eller om de skäligen kunde bibehållas i en ställning, mera motsvarande den, de centrala ämbetsverkens tjänstemän intaga. Kommittén har anfört:

»Under åberopande av vad kommittén under avdelningen 'Allmänna synpunkter vid löneregleringen' sid. 28 anfört rörande domänverkets egenskap av affärsdrivande verk, har kommittén funnit fullgiltiga skäl föreligga att låta domänstyrelsens tjänstemän i löneavseende närma sig, både i fråga om löneplanens konstruktion och innebörd, den för kommunikationsverken antagna löneregleringen. Samtidigt har kommittén emellertid på grunder, som under samma avdelning sid. 30 anföras, ansett sig icke kunna för domänstyrelsens tjänstemän föreslå enahanda belopp, som blivit fastställda för motsvarande befattningshavare hos kommunika-

Avlönings-
beloppen.

tionsverken. Kommittén har därvid tillika icke kunnat undgå att beakta riksdagens i skrivelse nr 287 vid 1919 års lagtima riksdag gjorda uttalande, att de konsekvenser, en förhöjning av lönerna för befattningshavarna vid kommunikationsverken medförde, 'icke kunna bliva av större betydelse, då nämligen kommunikationsverken inom förvaltningen måste anses intaga en utpräglad särställning'. Med hänsyn till dessa omständigheter och för att icke föregripa den å sid. 30 omförmälda utredningen har kommittén för tjänstemännen vid domänstyrelsen föreslagit lönebelopp, som med en löneklass enligt löneplanen i kommunikationsverkens avlöningsreglemente understiga, vad för jämförliga befattningshavare inom kommunikationsverkens styrelser i nämnda reglemente är fastställt.

Beträffande de särskilda befattningshavarna i domänverket har kommittén anfört huvudsakligen följande i fråga om begynnelselönen för manliga befattningshavare:

Manliga be-
fattnings-
havare.

»Lägsta manliga befattningshavarna i domänstyrelsen utgöras av vaktmästarna. Såsom framgår av vad kommittén inledningsvis framhållit åtnjuta dessa för närvarande en begynnelseavlönning av 1,600 kronor. — — —.

Vid tillämpning på befattningshavare hos domänstyrelsen av den princip för lönebeloppens bestämmande, som här ovan utvecklats, har för vaktmästare framgått såsom begynnelselön ett belopp av 2,364 kronor och såsom slutlön 2,988 kronor. — — —. På sätt skett beträffande motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverken torde benämningen vaktmästare böra utbytas mot expeditivsvakt.

Förste vaktmästare inom domänstyrelsen — — — åtnjuter för närvarande en avlöning å 1,900 kronor. Med tillämpning å jämväl nu ifrågavarande befattning av ovan angivna regler har begynnelseavlönningen till förste expeditivsvakt hos domänstyrelsen satts till 2,676 kronor och slutlönen till 3,300 kronor.

Vad kronojägarna beträffar utgår avlöningen till dessa befattningshavare med 1,700 kronor i lägsta och 1,900 kronor i högsta gruppen.

Frågan om med vilket belopp lönen till kronojägarna hädanefter bör utgå måste enligt kommitténs mening bedömas med hänsyn till den förändring i fråga om dessa tjänstemäns uppgifter och åligganden, som inträtt sedan 1908 års löne-reglering. Från att ha varit en ren bevakartjänst har med kronojägarbefattningen under senare år förenats uppgifter av mera kvalificerad art. Kronojägaren är sålunda numera ledare av arbeten av skilda slag inom sin bevakningstrakt och har i sådan egenskap förmansställning gent emot en icke obetydlig arbetsstyrka, till vilken han ock har att utbetala avlöningar. I sistnämnda avseende åligger honom att hand-hava och redovisa rätt betydande belopp. Den läroplan, som gäller för statens skogsskolor — genomgående av sådan skola är förutsättningen för att kunna antagas till kronojägare — ger jämväl vid handen, att icke obetydliga fackinsikter numera anses vara oundgängliga villkor för kronojägarbefattningens innehavande.

Nu anförda omständigheter synas kommittén tala för en ej oväsentlig höjning av kronojägarnas avlöning i förhållande till de genom 1908 års löne-reglering bestämda belopp.

Å andra sidan kan man vid avlöningsbeloppens bestämmande ej helt bortse från att ifrågavarande befattningshavare såsom inledningsvis framhållits i vissa fall äga åtnjuta dagtraktamente. Visserligen är denna anordning träffad närmast för

att utgöra betäckning för de ökade levnadskostnaderna vid bortovaro från hemmet. Infordrade uppgifter i fråga om bland annat till vissa kronojägare under år 1918 utbetalda dagtraktamenten utvisa emellertid, att dessa vad ett icke ringa antal kronojägare beträffar uppgått till belopp, som givit kommittén anledning förmoda, att traktamentena åtminstone i vissa fall överstigit kostnaderna och sålunda medfört ett direkt tillskott till den ordinarie avlöningen. Kommittén har också funnit stöd för denna uppfattning i det förhållandet, att enligt vad inom kommittén uppgivits kronojägarbefattningarna i de bevakningstrakter, där dagtraktamenten utgå i större utsträckning, oaktat tjänstgöringsförhållandena därstädes måste anses mindre tilltalande, visat sig mera begärliga än i trakter, där traktamentena utgå i mindre omfattning. Av berörda uppgifter framgår visserligen, att traktamentsbeloppen i olika bevakningstrakter varit i hög grad växlande, och fall synas jämväl hava förekommit, då traktamente ej alls utgått. Det har även från domänverkets representanter inom kommittén såsom skäl, varför hänsyn vid avlöningsbeloppets bestämmande ej borde tagas till dagtraktamentena, framhållits, att dessa enligt nu gällande grunder för deras utgående utfalla synnerligen ojämnt och att desamma i vissa trakter ej täckt de av bortovaron från hemmet förorsakade merkostnaderna. Även om detta för viss resa eller annat visst undantagsfall skulle vara händelsen, hyser dock kommittén den uppfattningen, att den utgående dagersättningen måste, under de förhållanden den tillfaller skogsstatens tjänstemän, tillmätas högre värde än motsvarande ersättning för vissa kategorier bland kommunikationsverkens tjänstemän.

Efter noggrant övernående av de faktorer, som sålunda böra inverka vid avlöningens bestämmande, har kommittén funnit, att en begynnelseavlöning i lägsta lönegruppen av 2,340 kronor bör kunna motsvara skälig ersättning i förhållande till arbetets art och omfattning. Avlöningen i övriga grupper ger sig själv med tillämpning av de utav kommittén förut angivna grunder för gruppering av ifrågasvarande befattningshavare.

Inom kommittén har gjorts gällande, att kronojägarna borde i avlöningsavseende jämställas med banmästare vid statens järnvägar. Den omständighet, som särskilt påkallade en sådan anordning, vore den, att kronojägarna i lika hög grad som banmästarna intoge förmansställning. Vidare vore kronojägarbefattningen i motsats till banmästarbefattningen en slutbefattning, varför vidare befordran icke kunde ifrågakomma. Härtill komme, att kompetensfordringarna för de båda nu ifrågasvarande befattningarna vore vad kronojägarna beträffar minst lika stora som i fråga om banmästarbefattningarna.

I anledning av vad sålunda framhållits har kommittén allenast velat uttala, att kommittén icke funnit sig övertygad om att nämnda befattningshavare äro i tjänstgöringsavseende fullt jämförliga. Därtill kommer att, ehuru kronojägarbefattningen är en slutbefattning, det likväl på samma gång måste observeras, att denna befattning nås vid jämförelsevis tidig ålder (i medeltal 33 år), under det att medelåldern för utnämning till banmästare är 40 år. Icke heller får man vid bedömandet av den föreliggande frågan bortse från det förhållandet, att det endast är ett ringa fåtal banmästare, som vinna ytterligare befordran. Kommittén har funnit så mycket mindre anledning att föreslå högre begynnelseavlöning än den ovannämnda, som en jämförelse mellan den av kommittén nu föreslagna och den enligt 1908 års reglering fastställda utvisar en löneökning för kronojägare av 95 procent.

— — —. Kommittén anser, att den principen fortfarande bör tillämpas, att tillsyningsman ifråga om avlöningen följer kronojägarna i omkringliggande bevakningstrakter. Enligt den gruppering, för vilken kommittén i det föregående angivit grunderna, komma, så vitt kommittén av verkställd preliminär undersökning kunnat utröna, emellertid nu ifrågavarande kronojägare icke att hänföras till högsta gruppen utan till lönegrupp C. Härom finner sig kommittén dock ej böra göra något definitivt uttalande.

Redan 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken med flera verk har i sitt den 20 mars 1918 avgivna betänkande anfört om skogsrättarna vid statens skogsskolor, att gång efter annan framhållits de stora svårigheter, som länge förefunnits att, med då utgående avlöningar för dessa tjänster, kunna förvärva och där bibehålla personer, som besatte nödiga kvalifikationer. — — —. På grund härav fann sig kommissionen böra föreslå en förhöjning av avlöningen för skogsrättare, som något överstege vad i sådant hänseende ifrågasatts för kronojägare, vilket också blev statsmakternas beslut.

Den prövning, lönekommittén i förevarande avseende verkställt, har ock givit vid handen, att en viss skillnad i avlöningshänseende bör göras mellan skogsrättarna å ena och kronojägarna å andra sidan. Den större bundenhet i jämförelse med kronojägarna, som givetvis följer med undervisningsskyldigheten vid skogsskolan, torde också utgöra skäl härför.

Skogsrättarna åtnjuta för närvarande en kontant avlöning, som med 200 kronor överstiger kronojägares i högsta gruppen. Härtill kommer fri bostad och vedbrand.

Vid avvägande av den avlöning, som skäligen bör tillerkännas skogsrättare, har kommittén såsom självfallet utgått från att den högre löneställningen i förhållande till kronojägare bör beräknas med hänsyn till den lönegrupp för kronojägare, till vilken skogsrättarna i jämförligt avseende torde vara att hänföra. Begynnelseavlöningen för kronojägare i denna grupp, som kommittén funnit vara B-gruppen, har föreslagits till 2,448 kronor. För skogsrättare torde med hänsyn till anförda omständigheter begynnelseavlöningen böra ligga omkring 400 kronor högre och sättas till 2,856 kronor, däri då inbegripet ersättning för bostad och vedbrand. Med tillämpning av vad kommittén här nedan har för avsikt föreslå i fråga om avlöningsförhöjning, motsvarande ålderstillägg, till ifrågavarande befattningshavare kommer skogsrättares slutavlöning att överstiga kronojägares slutavlöning i lönegruppen B med omkring 600 kronor.

Hittills hava överjägmästarassistenter och skogstaxatorer varit i avlöningshänseende fullt jämnställda.

Kommittén har emellertid redan under avdelningen »Tjänsternas gruppering» påpekat, att visst förhållande i fråga om dessa båda befattningshavares tjänstgöring talade för en gradering dem emellan. — — —.

Enligt vad inom kommittén upplysts torde förhållandet hittills i verkligheten hava varit, att skogstaxatorsförordnande ansetts innebära något större merit än förordnande som överjägmästarassistent. Det synes ock kommittén ligga ett visst berättigande däri. — — —. Kommittén håller före, att begynnelSELÖnen i lägsta lönegruppen bör vad överjägmästarassistenterna angår sättas till 4,932 kronor och för skogstaxatorer till 5,256 kronor.

Beträffande de inom domänstyrelsen förekommande befattningarna notarie, registrator och revisor, till vilka avlöning för närvarande utgår med lika belopp eller, tillfällig löneförbättring inberäknad, med 4,900 kronor, gäller vad kommittén i början av denna avdelning av betänkandet anfört. Begynnelselönen har i anslutning härtill satts till 6,048 kronor.

I särskilda till kommittén ingivna skrifter hava visserligen dels notarierna på styrelsens två jordbruksbyråer ävensom extra notarien hos domänfiskalen gjort framställning om uppförande av dessa tjänster i en lönegrad motsvarande den vid ämbetsverk av statskontorstypen nu förefintliga andra normalgraden eller i samma lönegrad, som kommittén kunde komma att föreslå för jägmästartjänsterna å styrelsens skogsbyråer, över vilken framställning domänstyrelsen avgivit yttrande den 21 november 1919, dels ock revisorerna hos styrelsen framställt begäran att i avlöningsavseende bliva jämställda med jägmästarna hos styrelsen. — — —.

Ehuru kommittén — — — funnit, att kravet på en uppflyttning av notariebefattningarna inom domänstyrelsen torde hava visst fog för sig, har kommittén likväl av nedan angivna skäl funnit sig icke böra i detta sammanhang framställa något förslag i sådan riktning.

Vad de ordinarie notariebefattningarna angår hänför sig ovan först berörda framställning endast till dessa befattningar å styrelsens jordbruksbyråer. Däremot har icke vare sig i denna framställning eller i domänstyrelsens yttrande däröver den ordinarie notariebefattningen å kameralsekretariatet blivit berörd. Och i fråga om notariebefattningarna å jordbruksbyråerna kan domänstyrelsens berörda yttrande, vilket inskränker sig till ett förordande av vederbörandes framställning, enligt kommitténs uppfattning icke anses innebära ett förbehållslöst vitsordande av att en uppflyttning för närvarande är oundgängligen påkallad. Härtill kommer, att såsom kommittén tidigare framhållit en utredning inom kort torde komma att igångsättas rörande en allmän löne reglering för personalen vid de centrala ämbetsverken, vilken med hänsyn till domänstyrelsens likhet i organisationsavseende med dessa verk enligt kommitténs uppfattning lämpligen bör avvaktas. Det torde ock böra bemärkas, att därest kommitténs ovanberörda förslag bifalles, nu ifrågavarande befattningshavare i allt fall under den närmaste tiden komma i en i ekonomiskt avseende betydligt gynnsammare ställning än motsvarande tjänstemän inom de centrala ämbetsverken.

Vad revisorernas framställning beträffar har till stöd för denna åberopats, att för utförande av det revisorerna inom domänstyrelsen åliggande arbete krävdes särskilda fackinsikter. Denna omständighet synes emellertid enligt kommitténs förmenande icke utgöra tillräckliga skäl för att nu placera revisorerna hos domänstyrelsen i högre tjänstegrad än flertalet motsvarande befattningar inom övriga ämbetsverk, särskilt som de av revisorerna hos domänstyrelsen härför anförda skäl torde kunna åberopas jämväl beträffande revisorer hos vissa andra verk.

På sätt kommittén i det föregående antytt hava jägmästarna i sin egenskap av revirförvaltare uppgifter av betydande ekonomisk räckvidd, vilkas fullgörande kräver affärsblick och organisationsförmåga i förening med insikter och förvärvad erfarenhet på det skogliga området.

Med denna utgångspunkt och i betraktande jämväl av den konkurrens från enskilda företag, staten har att utstå vid förvärvande och bibehållande av dugande krafter å ifrågavarande område, har det syntts kommittén såsom en angelägenhet

av vikt, att revirförvaltarnas avlöning bestämmes till sådant belopp, att staten kan säkerställa sitt behov av kompetenta och driftiga sådana tjänstemän. Samtidigt måste givetvis hänsyn tagas till dessa befattningshavares tjänstgöringsförhållanden, varom kommittén tidigare uttalat sin mening.

Nuvarande begynnelseavlöningen, vilken i lägsta gruppen utgår med 5,200 och i högsta gruppen med 6,200 kronor, har kommittén funnit vara för låg med hänsyn till ovan angivna synpunkter. Å andra sidan har kommittén ansett utslutet att ifrågasätta lönebelopp motsvarande dem, vilka understundom bjudas från den enskilda skogsindustrien. Efter prövning från olika sidor av spörsmålet ifråga har kommittén kommit till det resultat, att begynnelselönen för jägmästare lämpligen bör i den lägsta av kommittén föreslagna lönegruppen utgöra 6,720 kronor. Begynnelseavlöningen i övriga grupper erhålles med tillämpning av de utav kommittén angivna grunder för grupperingen av ifrågavarande befattningshavare. I högsta lönegruppen blir begynnelselönen 8,124 kronor.

Föreståndarna för statens skogsskolor åtnjuta från och med år 1920 dels en kontant begynnelseavlöning av 4,300 kronor och en slutlön av 4,700 kronor dels ock förmånen av fri bostad och vedbrand. Till jämförelse må erinras, att avlöningsförmånerna i lägsta jägmästargruppen uppgå till ett kontant belopp av 5,200 respektive 6,400 kronor. — — —.

Kommittén anser, att skogsskolföreståndares lön bör bestämmas i viss anslutning till jägmästares avlöning. Detta bör ske icke minst med hänsyn till önskvärdheten att erhålla mjuk övergång mellan dessa båda befattningar, vilket är av betydelse vid befordringar, förflyttningar o. d. Av samma skäl, som föranledde kommittén att jämföra skogsrättarna med viss grupp av kronojägare, håller kommittén före, att skogsskolföreståndarnas avlöning bör avvägas i förhållande till jägmästarnas avlöning i lönegruppen B. Då begynnelselönen för dessa senare skulle uppgå till 6,954 kronor, har kommittén ansett motsvarande lön för skogsskolföreståndare böra stanna vid 6,528 kronor. Sambandet mellan ifrågavarande befattningar har kommittén sökt reglera därigenom, att löneförhöjningarna beträffande skogsskolföreståndarna bestämmas på sådant sätt, att lönen efter tre år sammanfaller med jägmästarnas begynnelselön i motsvarande lönegrupp. Därigenom åter att skogsskolföreståndarna över huvud taget i avlöningshänseende ställts något lägre än jägmästare underlättas övergången från skogsskolföreståndarbefattning till jägmästartjänst, varigenom ett ur undervisningssynpunkt understundom önskvärt ombyte av lärarkrafter kan komma till stånd.

Skogsingenjörerna hava hittills i avlöningshänseende varit likställda med jägmästare inom samma landsdelar, varest skogsingenjörerna hava sin verksamhet, eller i nuvarande tredje gruppen. Enligt kommitténs mening finnes emellertid skäl för att i avlöningsavseende göra en viss skillnad mellan skogsingenjör och jägmästare. Den förres arbetsuppgifter påverkas nämligen mindre än den senares av domänverkets allt starkare utveckling som affärsdrivande verk. Med hänsyn till vad nu anförts torde det bliva i huvudsak ur synpunkten av levnadskostnadernas stegring, som en reglering av dessa befattningshavares löner bör företagas.

Med denna utgångspunkt har kommittén funnit sig böra för skogsingenjörerna ifrågasätta en begynnelselön av 6,324 kronor. Då även i fråga om skogsingenjörerna

är önskvärt, att övergång kan äga rum till jägmästarbefattningar, har kommittén föreslagit avlösningsförhöjningar (ålderstillägg) så, att lönen efter sex år sammanfaller med jägmästares begynnelselönen i motsvarande grupp, C-gruppen.

De nuvarande jägmästartjänsterna hos domänstyrelsen hava så tillkommit, att från och med år 1918 förutvarande notarietjänster å domänstyrelsens skogsbyråer efter förslag av ovanberörda 1915 års kommission förändrades till jägmästartjänster. Denna anordning vidtogs i ändamål att därigenom underlätta erhållande av dugande, skogligt utbildade krafter till de med notariebefattningar å dessa byråer förenade arbetsuppgifter. — — —.

Avlöningen till jägmästarna i domänstyrelsen fastställdes i enlighet med nämnda kommissions förslag till 5,200 kronor eller lika med lägsta jägmästargruppens.

Enligt vad inom kommittén upplysts har det emellertid, oaktat den sålunda genomförda förändringen, visat sig möta svårigheter att till ifrågavarande befattningar erhålla kompetenta och lämpliga personer.

I betraktande härav och då domänstyrelsen för rekrytering av ifrågavarande befattningshavare är hänvisad till tjänstemän inom den lokala skogsförvaltningen, framstår enligt kommitténs mening såsom skäligt, att ifrågavarande befattningshavare beredes förhöjd avlöning, varvid särskilt de höga levnadskostnaderna i Stockholm böra beaktas. Lönen bör enligt kommitténs förmenande så tillmätas, att jämväl en ordinarie jägmästare ute på revir kan finna med sin fördel förenligt att söka ifrågavarande befattningar. Begynnelselönen har kommittén ansett lämpligen kunna sättas till 7,212 kronor. Efter sex års tjänstgöring sammanfaller lönen med begynnelselönen för revirförvaltare i högsta lönegruppen.

Till undvikande av förväxling med revirförvaltare torde den nuvarande benämningen jägmästare kunna ändras till byråjägmästare.

Till flottledsingenjören utgår för närvarande en avlöning av 7,000 kronor.

Vid nuvarande avlönings bestämmande har man utgått från att ifrågavarande befattningshavare borde i lönehänseende sättas högre än jägmästare, samtidigt som slutlönen icke borde överstiga begynnelselönen för den å samma ort, Umeå, placerade överjägmästaren. Kommittén anser för sin del, att samma princip bör fortfarande i huvudsak tillämpas. — — —. Kommittén har funnit flottledsingenjören närmast vara att jämföra med jägmästare i lönegrupp C. Då begynnelselönen där enligt kommitténs förslag skulle bliva 7,188 kronor, har kommittén ansett, att beloppet för andra löneklassen i denna lönegrupp, 7,620 kronor, lämpligen bör utgöra begynnelselönen för flottledsingenjören.

För innehavande av domänfiskalsbefattningen fordras högre juridisk utbildning och är med densamma förenad självständig föredragningskyldighet ävensom skyldighet att bevaka och utföra kronans rätt och talan i ärenden, som röra styrelsens förvaltning. Med hänsyn härtill har kommittén ansett ifrågavarande tjänst jämförlig med de beslutade förste sekreterarbefattningarna vid kommunikationsverken. Med tillämpning av ovan angivna princip i fråga om avlöningsbeloppens bestämmande för befattningshavare hos domänstyrelsen, har avlöningen till domänfiskalen föreslagits till 8,580 kronor.

Överjägmästares nuvarande begynnelseavlönning utgör i lägsta gruppen 7,700 och i högsta 8,100 kronor.

Med hänsyn till den för jägmästare i högsta lönegruppen ifrågasatta begynnelselönen eller 8,124 kronor, har kommittén vad överjägmästarna beträffar ansett sig böra föreslå en begynnelselönen i lägsta gruppen av 8,580 kronor. Begynnelseavlönningen i högsta lönegruppen blir då enligt förut angivna grunder 9,540 kronor.

Begynnelselönen för byråchef inom domänstyrelsen har kommittén i överensstämmelse med vad under denna avdelning inledningsvis anförts föreslagit till 10,020 kronor. Härigenom kommer byråchefslönen att uppgå till belopp, som bör kunna möjliggöra skogsbyråchefernas rekrytering från överjägmästarna.»

Rörande frågan om löneförhöjningar, motsvarande ålderstillägg, för de manliga befattningshavarna anser kommittén vad först antalet dylika förhöjningar beträffar, att detta, som för närvarande varierar från ett till tre, bör liksom vid övriga affärsdrivande verk bestämmas till fyra för de lägst avlönade tjänstemännen och tre för övriga befattningshavare. Det större antalet löneförhöjningar borde enligt kommitténs mening tillgodokomma befattningshavare till och med skogsrättare. Därefter inträdde en av olikhet i kompetensfordringar betingad större skillnad i avlöningshänseende. Rörande tiden för de olika löneförhöjningarnas åtnjutande växlar denna för närvarande mellan tre och fem år. Denna tid syntes böra fastställas lika för alla befattningshavare eller såsom vid övriga affärsdrivande verk till tre år. Likaså har kommittén vad beträffar löneförhöjningarnas belopp funnit dessa böra bestämmas i anslutning till vad i sådant avseende senast fastställts rörande de övriga affärsdrivande verken.

Kvinnliga
befattnings-
havare.

Beträffande avlöningsbeloppen för de kvinnliga befattningshavarna vid domänverket har kommittén yttrat:

»De senast av statsmakterna fastställda bestämmelser rörande de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden träda i tillämpning först från och med ingången av år 1920. Avlöningsbeloppen för de tre graderna äro respektive 1,600, 2,000 och 2,400 kronor med 200 kronors ålderstillägg efter respektive fem, tio och femton år.

Vidare vill kommittén erinra, att ifrågavarande befattningshavare hos domänstyrelsen i tjänstgöringsavseende icke skilja sig från de kvinnliga biträdena vid de centrala ämbetsverken.

Vid nu angivna omständigheter och då sistnämnda befattningshavares avlöningsförhållanden torde komma under bedömande vid den utredning beträffande löneroglering i allmänhet för tjänstemännen vid de centrala verken, som på sätt kommittén redan förut antytt inom kort läser komma att företagas, har kommittén icke nu velat ifrågasätta någon egentlig ändring i de vid domänstyrelsen anställda

kvinnliga befattningshavarnas avlöningsbelopp. Med hänsyn till eventuellt framtida behov har kommittén emellertid i löneplanen upptagit samtliga tre nu förekommande normalgrader. Såsom benämning å de olika biträdena vill kommittén föreslå skrivbiträde, kontorsbiträde och kanslibitråde, motsvarande respektive nuvarande första, andra och tredje graden. Begynnelselönen har i anslutning till den här framlagda löneplanen föreslagits för skrivbiträde i högsta lönegruppen till 1,608 kronor, för kontorsbiträde till 2,004 kronor och för kanslibitråde till 2,400 kronor.

Kommittén har icke kunnat underlåta att i detta sammanhang undersöka huruvida icke även inom den lokala skogsförvaltningen, där enligt vad kommittén inhämtat kvinnlig biträdeskraft i stor utsträckning anlitas, ordinarie kvinnliga biträdesbefattningar borde inrättas. Sådana biträden kunde då närmast tänkas ifrågakomma å överjägmästarexpeditionerna. Undersökningen har ock givit vid handen, att beträffande en var sådan expedition de medel, som användas för biträdeshjälp, uppgå till belopp fullt motsvarande avlöning till ordinarie skrivbiträde i ovanberörda första biträdesgrad. Domänverkets representanter inom kommittén hava också vitsordat, att full sysselsättning kan beredas sådan fast anställd befattningshavare.

Nu angivna förhållanden har enligt kommitténs mening ådagalagt lämpligheten och önskvärdenheten av upptagande jämväl för överjägmästarexpeditionernas vidkommande av ordinarie kvinnliga biträdesbefattningar motsvarande nuvarande första biträdesgraden hos de centrala ämbetsverken.

I fråga om löneförhöjningarna, motsvarande ålderstillägg, hava dessa till antalet bibehållits oförändrade. Deras belopp är i det närmaste lika med det nuvarande. Däremot hava tidsintervallerna för de olika förhöjningarna, i likhet med vad som bestämts ifråga om kommunikationsverken, föreslagits till tre i stället för som nu fem år.

Kommittén har därefter omförmålt, att densamma ansett införande av ett genomfört löneklassystem liksom vid kommunikationsverken önskvårt även för domänverket och att detta syntts kunna genomföras utan annan svårighet än att mellan skogsrättare och överjägmästare-assistent genomgående klasser icke kunnat ifrågakomma. Lönebeloppen hava överallt satts till med 12 lämpligt delbara krontal.

Löneklass-
indelning.

Kommittén har i betänkandet framlagt utarbetat förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket, i huvudsak byggt på det i fjol av riksdagen antagna avlöningsreglementet för kommunikationsverken med vederbörliga ändringar, tillägg och uteslutningar. Särskild detaljerad motivering har bifogats förslaget. Genom utfärdandet av dylikt reglemente skulle de motsvarande bestämmelser, som nu förefinnas i särskilda kungörelser om avlöningsvillkor samt i instruktioner, sammanföras i en enda författning.

Avlönings-
reglemente.

Under hänvisning till vad kommittébetänkandet härom innehåller (sid. 54—81) torde jag nu endast behöva framhålla följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml. 227 häft. (Nr 271.)

I 5 § behandlas avlöningsförmånerna för generaldirektören och överdirektören i domänstyrelsen. Härom anför kommittén:

»Arvodesbeloppen till generaldirektören och chefen för domänverket samt överdirektören och souschefen vid samma verk utgå nu med 15,000 kronor till generaldirektören och med 12,000 kronor till överdirektören. För en väsentlig förhöjning av dessa arvoden tala samma skäl, som föranlett statsmakterna att på lönekommitténs förslag vidtaga en betydande förhöjning i de med chefsposterna vid de övriga affärsdrivande verken för närvarande förenade arvoden (jfr kommitténs ovanberörda betänkande sid. 214 och 215). Vad arvodenas storlek beträffar har kommittén efter överbägande av denna fråga funnit skäligt, att arvodet till generaldirektören sättes lika med det belopp, som, enligt avlöningsreglementet för kommunikationsverken, skall utgå till generaldirektören och chefen för telegrafverket eller 25,000 kronor. Arvodet till överdirektören har synts kommittén böra bringas i överensstämmelse med det för överdirektör (ej souschef) och överingenjör vid statens järnvägar bestämda beloppet eller 17,000 kronor.»

I 9 § innefattas själva löneplanen. Kommitténs motivering till densamma är av följande lydelse:

»Givetvis hava de olikheter, vilka på sätt kommittén i det föregående framhållit förefinnas beträffande domänverkets personal i jämförelse med de övriga affärsdrivande verkens, ävensom det förhållandet att det här är fråga om ett mera begränsat antal befattningar icke kunnat undgå att inverka på uppställningen av nu ifrågakommande löneplan. Det är sålunda först att märka att, under det att man vid bestämmandet av lönebeloppen för *samtliga* tjänstemän vid kommunikationsverken, såväl de lokala som de i verkens styrelser anställda, uteslutande tagit hänsyn till dyrortsmomentet, har på sätt i det föregående angivits vad domänverkets lokala personal beträffar avlöningsbeloppen måst regleras i betraktande av jämväl vissa andra faktorer. Avlöningsbeloppen till domänstyrelsens personal återigen hava rönt inverkan enbart av dyrhetsförhållandena å en och samma ort, Stockholm. Vid sådant förhållande har det icke befunnits möjligt att genomgående hänföra sistnämnda befattningshavare till för den förvaltande personalen avsedda lönegrupper. Härav förklaras tillkomsten av den ytterligare kolumn i löneplanen, vilken upptager lönebeloppen för domänstyrelsens tjänstemän.

Sådana den lokala förvaltningen tillhörande befattningshavare, för vilka uppdelning i lönegrupper ej förekommer, hava placerats i den lönegrupp, vartill de med avseende å de med dem närmast jämförbara befattningshavare i högre eller lägre grad böra hänföras.

Lönegradernas antal för manliga befattningshavare hava begränsats till 12 och löneklassernas till 26. För kvinnliga befattningshavare äro motsvarande antal 3 och 8.»

Angående 14 § anföres:

»Med hänsyn till att, såsom kommittén under avdelningen 'Allmänna synpunkter' framhållit, domänstyrelsen med avseende å tjänstgöringen i viss mån närmar

sig de administrativa ämbetsverken, har kommittén ansett sig böra, i likhet med vad senast skett ifråga om kammarkollegium (jfr riksdagens skrivelse nr 114 år 1919) föreslå sådant tillägg, att befattningshavare skall vara skyldig att med behållande av tjänstegrad och lön, när helst Kungl. Maj:t prövar lämpligt, låta sig förflyttas från domänstyrelsen till annan befattning inom den centrala förvaltningen.»

Semesterfrågan behandlas i 21 §. Kommitténs förslag härutinnan motiveras såhunda:

»Vad angår frågan om semesterledighet för domänverkets personal är först att märka, att sådan ledighet för närvarande icke åtnjutes av tjänstemännen vid den lokala skogsförvaltningen. Anledningen härtill torde vara att söka däri, att dessa befattningshavares tjänstgöring i allmänhet ansetts vara av sådan art, att den icke på samma sätt som i fråga om den året om vid arbetsrummet bundna tjänstemannens arbete framkallar behov av någon längre sammanhängande ledighet. Under åberopande av den alltjämt stegrade intensiteten å skogsskötselns område och den därav förorsakade strängare tjänstgöringen har emellertid kravet på semesterledighet från skogsstatstjänstemännen gjort sig allt starkare gällande.

Kommittén har också blivit övertygad därom, att beredande av någon semesterledighet jämväl för den lokala skogsförvaltningens personal, däri inbegripna de ordinarie tjänstemännen vid statens skogsskolor, måste anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande.

Då det härefter gällt att bestämma semestertidens längd för de olika befattningshavarna vid domänverket, har kommittén först beträffande expeditionsvakterna övertvägt, huruvida skäl kunde förefinnas att i sådant avseende jämställa dem med befattningshavare i motsvarande lönegrad vid de övriga affärsdrivande verken. Därvid har kommittén kommit till den slutsatsen, att den kortare dagliga tjänstgöringstiden samt frihet från helgdags- och nattjänstgöring inom domänstyrelsen motiverade en något kortare semester än i de övriga affärsdrivande verken. Vad kronojägare, tillsyningsmän och skogsrättare angår har kommittén icke förbisett, att olikheten i tjänstgöringen och det förhållandet, att dessa befattningshavare hittills icke ansetts böra berättigas till semester, möjligen kunde utgöra skäl för att göra en viss skillnad mellan dem och expeditionsvakterna. Å andra sidan hava emellertid övervägande skäl synts kommittén tala för att låta semestertidens längd för kronojägare, tillsyningsmän och skogsrättare sammanfalla med expeditionsvakternas.

Den semestertid, kommittén föreslår för nyssnämnda befattningshavare, är 15 dagar före och 20 dagar efter fyllda 40 år.

Vad beträffar överjägmästarassistenter, skogstaxatorer, skogsingenjörer, skogskolföreståndare, jägmästare och flottledsingenjör, vilka befattningshavare nu jämväl skulle komma i åtnjutande av semester, har kommittén ansett 20—30 dagar vara skäligt.

I fråga om notarie, registrator och revisor samt kvinnliga biträden, vilka befattningshavare nu äro berättigade till semester under 30 dagar, har kommittén ansett semestertiden för dessa böra fastställas till 25—35 dagar. För domänfiskalen, vilken för närvarande är berättigad till 45 dagars semester, har föreslagits 35—45 dagar. Samma semestertid synes kommittén böra beredas byråjägmästare i domänstyrelsen.

För överjägmästare har kommittén funnit sig böra föreslå 30--40 dagar.

Byråchef, som för närvarande äger rätt till 45 dagars semester, torde böra bibehållas härvid oavsett åldern.

I anslutning till det nu anförda har den i första momentet intagna tabellen avfattats.

Till i paragrafen omförmäld tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd och kontroll å uppbörd, bör enligt kommitténs mening hänföras förutom kassören i domänstyrelsen även jägmästare och skogsskolföreståndare, i vilka senare befattningshavares verksamhet jämväl ingå uppgifter av här ifrågavarande art.»

I fråga om bestämmelserna i 22 § anföres:

»Enligt bestämmelsen i 23 § av kommunikationsverkens avlöningsreglemente skall för tjänstemän vid dessa verk hyrespriset för lägenhet, som upplåtes till tjänstebostad, efter vissa angivna grunder fastställas genom överenskommelse mellan verket och tjänstemannen och skall, då sådan överenskommelse ej kan träffas, frågan hänskjutas till en för verken gemensam bostadsnämnd.

I fråga om domänverket gäller för närvarande, att domänstyrelsen skall på förslag av vederbörande överjägmästare fastställa ifrågavarande pris.

Då anordningen med en bostadsnämnd måste anses bereda båda de intresserade parterna obestriddliga fördelar, har kommittén tagit i övervägande möjligheten och lämpligheten av att jämväl för domänverkets del en sådan nämnd stode till disposition. Den härvid nära till hands liggande tanken att även för detta verk anlita kommunikationsverkens bostadsnämnd har kommittén emellertid av flera skäl funnit sig icke kunna upptaga. Vid sådant förhållande skulle kunna ifrågasättas att för domänverket anordna en egen bostadsnämnd. Även detta alternativ har kommittén emellertid ansett sig böra uppgiva. Arbetsområdet måste nämligen anses otillräckligt för en dylik fristående institution. De hos domänverket ifrågakommande bostädernas avlägsna och spridda belägenhet skulle också göra en bostadsnämnds verksamhet här synnerligen kostsam. Då därtill kommer, att domänverket i överjägmästarna kan anses äga en lämplig och i det väsentliga opartisk förberedande instans för bostadsfrågornas behandling, har kommittén stannat för det förslag, som inrymmes i § 22.

Som av innehållet i denna paragraf framgår, bibehålles i huvudsak den hittills följda ordningen. Dock ifrågasätter kommittén vissa förändringar i nu gällande regler å ifrågavarande område. Sålunda har kommittén för åstadkommande av en viss instansordning vid hyresbeloppets bestämmande, något som syntes kommittén önskvärt, funnit sig böra föreslå, att intill dess bostadsersättnings storlek blivit bestämd, denna skall utgå efter av vederbörande överjägmästare åsatt belopp. Härjämte har kommittén i ändamål att tillgodose från tjänstemännen framställda krav om visst inflytande vid hyresbeloppets bestämmande ansett sig böra föreslå, att bostadsinnehavaren skall, innan nämnda belopp fastställs, beredas tillfälle att yttra sig i frågan. Dessutom har det förhållandet, att med bostaden i vissa fall kan vara förenad odlad jord, vid paragrafens formulering måst beaktas.

Vidare har den omständigheten, att vid domänverket fall förekomma, då såsom ersättning till tjänstemän ingår upplåtelse av boställe, föranlett, att i första stycket av första momentet efter ordet 'verket' inskjutits orden 'men som ej är att anse såsom boställe' ävensom att ett ytterligare moment tillagts paragrafen.

Utan att taga ställning till frågan om vad som är att hänföra till boställe eller ej, vill kommittén erinra, att enligt ett av domänstyrelsen den 30 september 1919 utfärdat cirkulär nr 12, med bestämmelser angående viss underhållsskyldighet å till skogsstatspersonalen upplätta boställen och bostadslägenheter, till boställen räknats alla upplåtelse, för vilka tjänst innehavaren får vidkännas avdrag å lönen. motsvarande såväl hyra för bostaden som boställets därutöver uppskattade avkomst. och till bostadslägenheter sådana, där dylikt avdrag sker enbart för hyra.

I det tillagda momentet har först angivits, att vad som i 1, 2 och 3 momenten stadgats om lägenhet även skall gälla i fråga om boställe.

Härjämte har beträffande avflyttning från boställe måst intagas i vissa avseenden andra bestämmelser än i fråga om lägenhet. Sålunda har för det fall att tjänst innehavaren av annan anledning än pensionering avgår ur tjänst tiden för avflyttning måst tillmätas rymligare än i fråga om bostadslägenheter. Å andra sidan har, med hänsyn till att endast en fardag om året förekommer beträffande boställen och för att undvika att en befattningshavare i vissa fall (exempelvis om befodringsbeslut meddelas under senare hälften av december) skulle kunna kvarsitta å bostället oskäligt lång tid, tiden för avflyttning efter befodraren eller förflyttning föreslagits till den fardag, som infaller näst efter två i stället för såsom beträffande kommunikationsverken tre månader från det uppsägning skett eller boställsinnehavaren erhållit kännedom om beslut rörande sin befodraren eller förflyttning.

Tillika vill kommittén med avseende å det i början av denna paragraf förekommande uttrycket 'lägenhet, som disponeras av verket' framhålla, att därmed avses sådan lägenhet, som blivit såsom tjänstebostad upplåten till befattningshavare vid domänverket.»

Angående den i 23 § omförmälda fria läkarvården anföres:

»Kommittén håller före, att jämväl domänverkets personal bör komma i ansetning av fri läkarvård. Med hänsyn emellertid till den ofta avlägsna belägenheten av den lokala personalens bostäder har kommittén icke kunnat undgå att särskilt beakta de relativt större kostnader för statsverket i jämförelse med kostnaderna i förevarande avseende för befattningshavare vid kommunikationsverken, vilka kunde föranledas av en obegränsad rätt för domänverkets tjänstemän att begagna sig av ifrågavarande förmån. Kommittén har därför ansett det lämpligen höra ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma den omfattning, i vilken denna förmån bör tillkomma skogstjänstemännen. I anslutning härtill har i första stycket av förevarande paragraf efter ordet 'bestämmelser' inskjutits orden 'och i den omfattning'».

I 26 § av kommitténs förslag hava införts bestämmelser angående anmärkningsarvode i överensstämmelse med vad som bestämts i fråga om kommunikationsverken. Kommittén har emellertid erinrat, att frågan om borttagande av anmärkningsarvode vore beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

I förslaget 32 § omförmäles arvodet till domänfullmäktig, vilket ansetts böra bibehållas vid 3,000 kronor.

I avseende å tillämpligheten vid domänverket av en organisation, motsvarande kommunikationsverkens lönenämnd, anför kommittén:

»Den i avlöningsreglementet för kommunikationsverken omförmälda gemensamma lönenämndens uppgift är att avgiva yttrande i fråga om sådana allmänna föreskrifter, som det enligt avlöningsreglementet ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda, ävensom att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka Kungl. Maj:t kan finna lämpligt hänskjuta till densamma.

Jämväl beträffande domänverket torde ett visst behov av en sådan nämnd göra sig gällande. Att detta behov emellertid icke är lika starkt som vid de övriga affärsdrivande verken torde framgå bland annat därav, att antalet av de ärenden, i vilka det enligt det av kommittén för domänverket nu förordade avlöningsreglementet skulle ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda allmänna föreskrifter endast uppgår till hälften i jämförelse med de ovanberörda verken. Kommittén har för övrigt kommit till den uppfattningen, att lönefrågorna för domänverket över huvud taget måste anses mindre invecklade och svårösta än för de övriga affärsdrivande verken.

Med hänsyn till det anförda anser kommittén ej tillräckliga skäl föreligga att för domänverkets vidkommande inrätta en särskild lönenämnd. I betraktande av den mångfald arbetsuppgifter, som redan åvila kommunikationsverkens lönenämnd, och den ytterligare utvidgning av densamma, som skulle påfordras, kan kommittén ej heller tillstyrka, att åt denna uppdrages att taga befattning jämväl med ifrågasvarande förhållanden beträffande domänverket. Vid utfärdande första gången av ovan åsyftade kompletterande reglements- och instruktionsföreskrifter torde emellertid komma att påfordras en sakkunnig beredning, motsvarande den lönenämnden är avsedd att utgöra. I detta avseende äger dock Kungl. Maj:t möjlighet att tillkalla för ändamålet skickade personer. För att därvid bereda löntagarna tillfälle att tillvarataga sina intressen bör enligt kommitténs mening bland de sålunda tillkallade inrymmas representanter för befattningshavare såväl vid domänstyrelsen som den lokala skogsförvaltningen. Å andra sidan måste tillses, att förvaltnings- och de allmänna intressena vederbörligen företrädas. Kommittén förutsätter tillika, att vid föreskrifternas utfärdande önskvärd likformighet åvägabringas med de övriga affärsdrivande verken.»

Kommittén har slutligen framhållit, att densamma utgått från att avlöningsreglementet borde träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921.

Rörande den vid förslaget till avlöningsreglemente för domänverket fogade tjänsteförteckningen har kommittén anmärkt, att i benämningen notarie inbegrepes jämväl kassör och bokhållare, vilka sistnämnda befattningar enligt den vid tiden för betänkandets avgivande gällande instruktionen för domänstyrelsen skulle bestridas den förra av en revisor och den senare av en notarie.

Därefter har kommittén erinrat om de övergångsbestämmelser kommittén föreslagit beträffande kommunikationsverken och om de i vissa hänseenden därifrån avvikande beslut, Kungl. Maj:t och riksdagen år 1919 fattat i fråga om övergången, delvis beroende på att Kungl. Maj:t ansett den nya löneregleringen böra träda i kraft först den 1 juli 1920. Under hänvisning till den i betänkandet förekommande redogörelsen för dessa förhållanden torde jag endast böra återgiva kommitténs yttrande angående motsvarande bestämmelser rörande domänverket.

*Övergångs-
bestämmelser.*

»Frågan om semestertidens reduktion under erforderlig övergångstid i vad rör kommunikationsverken har närmare reglerats genom Kungl. Maj:ts särskilda brev till nämnda verk den 19 juni 1919. Kommittén anser, därest kommitténs förslag till lönereglering för domänverket bifalles, i nu ifrågavarande avseende enahanda föreskrifter böra utfärdas för domänverket. I överensstämmelse härmed har kommittén vid formulering av sin hemställan här nedan följt i nämnda kungl. brev lämnade föreskrifter.

Beträffande den av statsmakterna beslutade anordningen vid övergång till efterskottsutbetalning vid kommunikationsverken av hela avlöningen synes denna böra komma till tillämpning jämväl för domänverket. Med hänsyn emellertid till att vissa befattningshavare vid domänverket för närvarande åtnjuta i penningar ej uppskattad förmån av fri bostad och vedbrand har kommittén ansett sig böra föreslå, att det belopp, som enligt ovan angivna grunder skulle vid ingången av år 1921 till vederbörande befattningshavare utbetalas, bör ökas med värdet efter domänstyrelsens uppskattning av nämnda förmån för en månad.

I fråga om övriga här ovan berörda förhållanden med avseende å kommunikationsverkens övergång till nya avlöningsbestämmelser hava dessa ännu icke blivit definitivt reglerade. Kommittén förutsätter emellertid, att samma principer, som må bliva fastställda beträffande kommunikationsverken, jämväl skola komma till tillämpning i fråga om domänverket.

Slutligen vill kommittén i detta sammanhang uttala, att kommittén i fråga om det dyrtidstillägg, som må komma att tillerkännas domänverkets personal, utgått från att detta bör bestämmas enligt enahanda grunder, som kunna vara fastställda för de övriga affärsdrivande verken.»

Kommittén har beräknat, att den ordinarie personalens avlöningar för år 1921 skulle enligt kommitténs förslag uppgå till omkring 3,700,000 kronor, innebärande en ökning av ungefär 1,030,000 kronor utöver det nuvarande beloppet av cirka 2,670,000 kronor.

*Kostnads-
beräkning.*

Kommittén har slutligen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1920 års riksdag att

dels godkänna det av kommittén upprättade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av kommitténs förslag till avlöningsreglemente för domänverket angivna semestertiden skulle vidtagas i den mån sådant påkallades av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid borde tillses, att i den mån olika semestertid ansåges böra stadgas för befattningshavare tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komme i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t ägde utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skulle vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjöte fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skulle ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

Reservationer.

Herrar friherre Hermelin och Björkbom hava i sin reservation vänt sig mot kommitténs förslag att lönerna för skilda befattningshavare vid domänverket borde i stort sett ligga en löneklass under de löner, som bestämts för motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverken. Reservanterna hava på grund av en utförlig motivering hävdad den åsikten, att tjänstgöringsförhållandena vid domänverket tillika med dettas ställning som ett verkligt affärsdrivande verk, med stora krav på de enskilda tjänstemännens skicklighet och duglighet, berättigade verkets tjänstemän att i lönehänseende fullt jämställas med motsvarande tjänstemän i de övriga affärsdrivande verken. De ansåge sålunda, att kommittén bort dels föreslå, att arbetstiden å tjänsterummet för domänstyrelsens personal måtte bestämmas till minst 7 timmar, dels ock hava uppgjort en löneplan, som för de skilda lönegraderna upptagit begynnelselöner, motsvarande den inom varje lönegrad föreslagna närmast högre löneklassen, dock med bibehållande av det föreslagna antalet löneklasser inom varje lönegrad.

Vidare hava samma reservanter yttrat, att de skäl kommittén anfört mot en uppflyttning i högre grad av de ordinarie notarierna å jordbruksbyråerna — lantbruksbyrån och domänbyrån — enligt deras mening vore rent formella. De sakliga skäl kommittén anfört hade

bort föranleda, att nämnda bägge notariebefattningar hänförts till 7:de lönegraden. Reservanterna ansåge sig däremot icke böra ifrågasätta uppflyttning i nämnda grad jämväl av notariebefattningen å kameralbyrå, enär från och med år 1920 på denna byrå redan vore placerade två tjänstemän i andra normalgraden, ehuru dessa, i avvaktan på slutlig omorganisation av nämnda byrå, vore tills vidare anställda på allenast extra stat.

Herr Bragée anför i sin reservation, att han för de lägre skogstjänstemännens vidkommande icke kuunat biträda kommitténs mening, att tjänstgöringsförhållandena vid domänverkets lokalförvaltning icke vore av den art, att tjänstemännen därstädes kunde i lönehänseende fullt jämföras med befattningshavare hos kommunikationsverken. Av närmare anförda skäl anser han kronojägarna böra i avlöningshänseende fullt jämföras med banmästare vid statens järnvägar. Vidare anser han, att enär svårigheterna i kroppsligt och psykiskt avseende av vistelse i övre Norrlands kalla och ödsliga trakter vore lika kännbara för skogstjänstemännen som för andra tjänstemän, de förra borde tillerkännas kallortstillägg i samma omfattning som personalen vid kommunikationsverken. Under framhållande att det icke torde kunna beträffande domänverkets personal påvisas, att den lägre personalen efter uppnådda 40 år vore vid bättre vigör och därför i mindre behov av ökad semester än den högre personalen, samt med erinran att vid kommunikationsverken semestertiden ökades lika för alla tjänstemän intill dessa verks 19:de lönegrad, yrkar reservanten, att årlig semester måtte beviljas domänverkets tjänstemän i 1:a till och med 4:de lönegraderna med 15 dagar före 40 års ålder och med 25 dagar från och med det år, då denna ålder uppnås.

Herr Lübeck har ansett domänverkets stora betydelse för landet och dess näringsliv icke ännu hava blivit till fullo uppskattad. Domänverket vore jämte vattenfallsverket och delvis även statens järnvägar de i främsta rummet affärsdrivande verken, som hade ansvar även för verkens inkomster och som arbetade under konkurrens med enskild verksamhet och med utlandet. Dessa verk hade därför särskilda krav på affärsmässig organisation samt på ledningens och personalens duglighet. Ur statens affärssynpunkt syntes icke heller någon saklig anledning föreligga att i allmänhet tillämpa kortare arbetstid för domänverkets ledande tjänstemän än inom andra affärsdrivande verk. Reservanten ville därför uttala sin anslutning i huvudsak till vad herrar friherre Hermelin och Björkbom i samma syfte anført i sin reservation. Vidare har herr Lübeck ansett, att domänverket borde erhålla en kollegial styrelse med dugande fackmän och skickliga affärsmän såsom ledamöter.

Domän-
styrelsen

I sitt utlåtande över lönekommitténs betänkande har domänstyrelsen anfört följande:

•I stort sett finner styrelsen det lönesystem, varpå kommitténs förslag är grundat, riktigt. Sålunda anser styrelsen, i likhet med kommittén, att avlöningsbestämmelserna för domänverkets hela ordinarie personal böra sammanföras i ett enhetligt reglemente. Ej heller har styrelsen något att erinra mot förslaget till avlöningsreglemente, i vad det avser allmänna bestämmelser för tjänsternas till sättande, villkoren för avlöningarnas åtnjutande, tjänstemännen åliggande skyldigheter eller dem, utöver den kontanta avlöningen, tillkommande förmåner.

Men styrelsen kan icke underlåta att mot förslaget framställa en grundväsentlig anmärkning, riktad mot det centrala i hela systemet, nämligen löneplanen. Det lär enligt styrelsens förmenande icke kunna bestridas, att den allmänna strävan att alltmera utvidga den statliga verksamheten vid utnyttjandet av landets naturtillgångar leder till, att staten i sin tjänst måste söka anställa de allra bästa arbetskrafter. Men om detta skall kunna genomföras, fordras med nödvändighet, att staten tillförsäkrar sina tjänstemän, åtminstone innehavarna av de viktigare befattningarna sådana löneförmåner, att statstjänsten, trots konkurrens från enskilda företag, kan bli eftersträvansvärd. Å andra sidan måste lönesystemet vara så avpassat, att det möjliggör en skillnad i avlöningsförmåner för innehavarna av likvärdiga befattningar. I intet av dessa avseenden är förslaget sådant, att det kan av styrelsen anses tillfredsställande. Särskilt gäller detta beträffande de föreslagna avlöningarna för jägmästarna. Enligt styrelsens bestämda uppfattning äro dessa avlöningar öfver huvud för låga, och synnerligast är latituden mellan den högsta och lägsta lönegruppen för snävt tilltagen för att lämna tillräckligt utrymme för ett rättvist värdesättande av revirförvaltarnas individuellt olika arbetsprestationer.

Ett uppbyggande av löneskalan inom jägmästargraden efter nu nämnda grunder måste dock föranleda en förskjutning uppåt av lönesatserna för de befattningar, som i löneplanen äro upptagna i högre grader än jägmästarnas. Enär emellertid en sådan förskjutning skulle medföra, att vissa högre befattningar vid domänverket i avlöningshänseende skulle komma att intaga en förmånligare ställning än motsvarande befattningar vid övriga affärsdrivande verk, har styrelsen likväl — då enligt styrelsens förmenande för domänverkets del för närvarande icke kunna ernås högre avlöningar än de, som av riksdagen bestämts för de övriga affärsdrivande verken — nödgats i stort sett ansluta sig till det av kommittén framlagda förslaget.

Styrelsen har i övrigt vid granskning av förslaget funnit anledning till vissa anmärkningar, i det stora hela sammanfallande med vad byråchefen Hermelin och överjägmästaren Björkbom i deras vid kommittébetänkandet fogade reservation anfört.

Utöver den generella anmärkning, som förut framstälts, finner styrelsen sig föranlåten till en erinran beträffande kommitténs utredning rörande domänverkets ställning i det statliga lönesystemet. Kommitterade erkänna visserligen, att domänverkets uppgifter måste uppfattas såsom avseende en verklig affärsrörelse, där det gäller att med noggrant aktgivande på inspelande ekonomiska faktorer söka ernå största möjliga behållning, dock utan åsidosättande av en god och rationell skogsskötsel. Och kommitterade tillägga, att denna verkets uppgift blir så mycket

mera maktpåliggande som verksamheten i fråga måste bedrivas under viss konkurrens med den enskilda skogsindustrien.

Styrelsen anser, att kommittén med detta uttalande givit uttryck åt en fullt riktig uppfattning av domänverkets ställning inom administrationen. Uttalandet kan nämligen, enligt styrelsens förmenande, icke tolkas på annat sätt än att kommittén — utan meningsskiljaktighet för övrigt — velat inränga domänverket bland de affärsdrivande verken. Kommittén betonar detta ytterligare, då den gör gällande, att intet tvivel synes böra råda därom, att domänverket, såsom affärsdrivande verk betraktat, kan jämföras med de övriga affärsdrivande verken.

Styrelsen, som givetvis icke har något att i huvudsak erinra mot denna uppfattning, tillåter sig dock, i likhet med ovannämnda reservanter inom kommittén, kraftigt betona, att domänverket i långt högre grad än post- och telegrafverken kan betraktas såsom affärsdrivande verk. Dessa senare äro nämligen, enligt styrelsens förmenande, rena monopolföretag, vilkas betydelse för statens affärsverksamhet i intet avseende kan jämföras med domänverket. Därest en jämförelse med andra verk synes erforderlig, torde det ligga närmast till hands att likställa domänverket med vattenfallsverket, med vilket domänverket, såsom affärsdrivande verk, har många beröringspunkter.

I stort sett sammanfaller dock, såsom av det sagda framgår, styrelsens och kommitténs uppfattning om domänverkets ställning. Men då det gäller att draga konsekvenserna av denna utgångspunkt, kan styrelsen icke följa kommittémajoriteten.

Kommittén förmenar nämligen, att domänverkets ställning såsom affärsdrivande verk icke i och för sig är avgörande för frågan, huruvida verkets tjänstemän skola i avlöningshänseende jämföras med de övriga affärsdrivande verken. Styrelsen åter vill kraftigt göra gällande, att så är förhållandet, och styrelsen vill till och med gå så långt, att styrelsen anser, att domänverkets befattningshavare åtminstone det stora flertalet av dem — i långt högre grad än tjänstemännen vid övriga affärsdrivande verk, vattenfallsverket möjligen undantaget, kunna göra anspråk på de förmånligare avlöningar, som numera allmänt anses böra tillkomma de affärsdrivande verkens tjänstemän.

Längden av den dagliga tjänstgöringstiden å tjänsterummet kan av styrelsen — i motsats till kommittén — icke tillmätas någon avgörande betydelse vid jämförelse med övriga affärsdrivande ämbetsverk. Beträffande domänverkets centrala myndighet erkänner styrelsen visserligen, att den normala tjänstgöringstiden för dess tjänstemän för närvarande är en timme kortare än vid kommunikationsverken. Men styrelsen finner det helt naturligt, att denna tjänstgöringstid bör utsträckas till 7 timmar om dagen, så snart avlöningsförmånerna vid domänverket bliva likställda med övriga affärsdrivande verks. En sådan förlängd daglig arbetstid är önskvärd även från ämbetsverkets egen sida, enär det i fråga om en ganska stor mängd ärenden är av synnerlig vikt, att de avgöras samma dag de inkomma. I övrigt anser sig styrelsen böra erinra om den betydelse en utsträckt tjänstgöringstid har vid lösningen av den för domänverket trängande lokalfrågan. Ehuru redan nu de sex föreskrivna arbetstimmar på tjänsterummet för många av verkets befattningshavare är en minimitid, vars överskridande ingalunda är att betraktas såsom undantagsfall, torde likväl för personalens stora flertal den för närvarande fastställda arbetstiden i regel icke överskridas. Då styrelsens personal för närvarande uppgår

till 111 personer. skulle en timmas längre tjänstgöring om dagen betyda ett ganska avsevärt arbetstillskott, varigenom en minskning av personalen möjligen skulle kunna företagas, vilket å sin sida skulle göra behovet av ökat lokalutrymme mindre trängande.

I fråga om lokalförvaltningen är en jämförelse i detta avseende svårare att uppdraga. Väl må det erkännas, att den dagliga tjänstgöringstiden för det stora flertalet av den förvaltande personalen icke är så strängt bunden som vid exempelvis kommunikationsverken. Men detta ligger ju i sakens natur, då hela den verksamhet, varom här är fråga, förutsätter tjänstemannens vistelse utanför tjänsterummet, mången gång under en oavbruten längre tid. Att detta ingalunda kan betraktas såsom en fördel för den enskilde tjänstemannen utan i regel tvärtom, hava reservanterna med många och tydliga exempel visat.

Ehuru sålunda någon bestämd tjänstgöringstid icke kunnat fastställas för skogsstatens personal, utesluter icke detta förhållande, att dess arbetstid i verkligheten är lika lång om icke längre än vid kommunikationsverken. De besvärligheter och umbäranden, som skogsstatspersonalen på grund av sin tjänst måste underkasta sig, torde vara utan jämförelse med vad som gäller för de övriga affärsdrivande verkens personal, och böra, enligt styrelsens förmenande, mer än väl uppväga de olägenheter en tjänstgöring å bestämda tider givetvis medför. Reservanterna hava också påvisat, att för skogspersonalens vidkommande natt- och söndagstjänstgöring ingalunda är utesluten, även om de icke äro bundna till regelbundet återkommande fall.

En annan omständighet, som kommittén tillmätt en viss betydelse vid bedömandet av avlöningsförmåner för domänverkets personal, är den ganska stora rörelsefrihet, som denna personal äger vid val av bostadsort. Även i detta avseende hava reservanterna visat — och styrelsen kan vitsorda detta — att åtminstone numera denna rörelsefrihet är så begränsad, att man praktiskt taget kan bortse från denna förmån.

Det synes styrelsen för övrigt, som om kommittén underskattat en del omständigheter, som, enligt styrelsens förmenande, äga nog så väsentlig betydelse vid bestämmandet av avlöningsförmåner för domänverkets befattningshavare. Dit hör bland annat det förhållandet, att den förvaltande personalen — i motsats till flertalet tjänstemän vid kommunikationsverken — är högskoleutbildad och att den bevakande och med den likställda personalen erhållit en ingående specialutbildning vid fackskolor. Dit hör även, såsom reservanterna framhållit, den konkurrens om skogshögskoleutbildad personal, som faktiskt råder och som förorsakat en konstant brist på dylik personal inom verket. Uppenbar är den fara, för vilken statens skogsväsende utsattes, då dess bästa arbetskrafter till följd av lockande anbud från enskilda skogsägare, lämna statstjänsten för att ägna sig åt enskild tjänst, där man visat sig bättre uppskatta betydelsen av en skicklig och driftig skogsman. Domänstyrelsen, som är satt att vårda statens skogar, anser sig icke stå till svars med att icke så kraftigt som möjligt framhålla för statsmakterna den stora risk, som vidlåder denna flykt av de bästa utav den högskolebildade skogspersonalen från statstjänsten. Det enda botemedlet däremot är, att skogsstatens personal erhåller en ekonomisk ersättning, som åtminstone i någon mån motsvarar den, som bjudes från enskilt håll.

Huru beaktansvärda nu nämnda omständigheter än äro, då det gäller att reglera skogsstatspersonalens avlöning, vill det dock synas styrelsen, som om

det viktigaste skälet för denna personals jämställdhet i avlöningshänseende med det av de övriga affärsdrivande verken, med vilket domänverket närmast torde vara att jämföra, nämligen vattenfallsverket, är att söka på ett annat område. Reservanterna hava påvisat, att affärsförmåga, initiativ och företagsamhet krävas av domänverkets snart sagt samtliga tjänstemän, lägre såväl som högre. Och dessa egenskaper måste förefinnas icke blott inom den centrala ledningen utan även inom den lokala förvaltningen, enär — såsom reservanterna framhålla — domänstyrelsen liksom enskilda affärsföretag måste åt sina underlydande överlämna att på egen hand, efter eget omdöme och på eget ansvar besluta och handla i en utsträckning, som torde vara rätt betydligt större än den, som i allmänhet kan ifrågakomma inom kommunikationsverken.

Domänstyrelsen anser sig med det nu sagda hava givit fullgoda skäl för den principiella invändningen mot lönekommitténs slutsats, att domänverkets personal, trots verkets av kommittén erkända egenskap av affärsdrivande verk, icke i avlöningshänseende bör jämföras med motsvarande tjänstemän vid övriga affärsdrivande verk.

Såsom en given följd av den ståndpunkt, kommittén intagit, hava avlöningarna till domänverkets skilda tjänstemän satts i ett genomgående lägre plan än beträffande de övriga affärsdrivande verken. Domänstyrelsen, som — med här nedan nämnda undantag — finner sig icke böra göra någon erinran emot kommitténs förslag i vad det avser den lönegrad, till vilken varje särskild befattningshavare skall hänföras, anser sig dock böra på det enträgnaste framhålla, att, med bibehållande av det utav kommittén föreslagna antalet löneklasser i varje lönegrad begynnelselönerna i skilda lönegrader måste bestämmas till de belopp, som äro föreslagna för den inom varje lönegrad närmast högre löneklass.»

Med tillämpning härav och med komplettering av felande tal från den löneplan, som enligt avlöningsreglementet den 19 juni 1919 fastställts för kommunikationsverkens befattningshavare, har domänstyrelsen framlagt förslag till den lydelse, 9 § i förslaget till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket borde enligt styrelsens åsikt erhålla.

Därefter har styrelsen fortsatt sålunda:

»Vid uppdelning i lönegrupper av vissa befattningar inom den lokala skogsförvaltningen har kommittén kommit till den slutsatsen, att, om den ur alla synpunkter fördelaktigaste befattningen inom varje tjänstekategori betecknas med 0 och den mest ogynnsamt ställda befattningen med 10, de särskilda faktorer, vilka böra vara grundläggande vid denna uppdelning, böra ingå, dyrort med fyra poäng, samt kallort, ödslighet och svårskötthet med var och en två poäng. Styrelsen kan icke dela denna kommitténs uppfattning. Det visar sig nämligen vid en jämförelse med löneregleringen för kommunikationsverken, att kallortsmomentet i fråga om dessa verk erhållit en annan plats vid lönernas utmätande än då det gäller domänverket. Vid de förstnämnda verken utgår nämligen kallortersättningen i form av särskild gottgörelse vid sidan av lönen, medan vid domänverket åter kallortsmomentet endast beaktats vid själva lönens bestämmande. Det enda skäl kommittén anför såsom stöd för denna olikhet är den stora rörelsefrihet, som skogsstatstjänstemännen förmenas äga i bostadsavseende. Då styrelsen, såsom redan förut framhållits, är av den uppfattningen, att denna rörelsefrihet numera praktiskt

taget icke existerar, bortfaller, så vitt styrelsen kan finna, detta enda skäl för nu berörda olikhet mellan de fastställda avlöningarna vid kommunikationsverken och de föreslagna avlöningarna vid domänverket. På grund av det nu sagda får styrelsen föreslå, att kallortsmomentet icke måtte ingå såsom faktor vid grupperingen av befattningarna inom den lokala skogsstatspersonalen, utan i stället kallortsersättning finge till samma belopp som vid kommunikationsverken utgå i form av särskild gottgörelse vid sidan av lönen, och synes denna styrelsens uppfattning så mycket mera motiverad, som personalen vid statens järnvägar i viss utsträckning äger rätt till fria järnvägsresor och frakter, vilken förmån, med hänsyn till nu gällande höga järnvägstaxor, särskilt för Norrlands vidkommande är av stor betydelse.

Därest detta styrelsens förslag vinner beaktande, böra vid grupperingen av avlöningarna dyrort ingå med fyra poäng, ödslighet med två poäng och svårsköthet med fyra poäng. Genom att öka svårsköthetsmomentet med två poäng vinnes fördelen av vidsträcktare latitud mellan högsta och lägsta lönegruppen inom i övrigt likvärdiga befattningar.

Domänstyrelsen har redan tidigare i skrivelse till lönekommittén den 21 november 1919 tillstyrkt, att notarierna på styrelsens två jordbruksbyråer måtte likställas med byråjägmästare, och något skäl att nu frångå denna uppfattning föreligger icke. Lönekommittén, som i sak ej haft något att erinra mot detta förslag, har dock velat göra gällande, att styrelsens tillstyrkande icke kan anses innebära ett förbehållslöst vitsordande av att en uppflyttning av dessa notarier för närvarande vore oundgängligen påkallad. Styrelsen anser sig böra betona, att en sådan tolkning av styrelsens tillstyrkande uttalande icke överensstämmer med vad styrelsen däri velat inlägga. Tvärtom finner styrelsen det synnerligen påkallat, att en sådan uppflyttning äger rum. Kommittén erkänner själv, att åtminstone vissa av notariernas göromål äro av den art, som eljest tillkommer sekreterare inom de centrala ämbetsverken, och att ifrågavarande befattningshavare såsom varande byråchefers närmaste man med skyldighet att vid förfall för byråchef inträda såsom företrädande i viss mån intaga en särställning i förhållande till notarier i allmänhet. Då styrelsen fullt delar denna uppfattning, finner styrelsen det också angeläget, att de båda ifrågavarande notarierna beredes en tjänsteställning, som motsvarar deras nog så ansvarsfulla uppgift. Att, på sätt lönekommittén föreslagit till en obestämd framtid uppskjuta denna uppflyttning av notarierna i en högre lönegrad för att därigenom icke föregripa en eventuell allmän lönereglering för personalen vid de centrala ämbetsverken, synes styrelsen fullständigt sakna varje grund. Styrelsen anser sig i detta sammanhang böra framhålla såsom ytterligare skäl för denna uppflyttning dels det förhållandet, att befordringsmöjligheterna för dessa befattningshavare inom domänstyrelsen äro avsevärt sämre än för motsvarande tjänstemän inom andra ämbetsverk, dels den omständigheten att enligt kommitténs förslag notarie skall vara skyldig att utan ersättning under viss tid bestrida byråchefsgöromål.

Vad som gäller om notarierna å jordbruksbyråerna gäller givetvis i lika hög grad om notarien å kameralbyrån. Att denne skulle intaga en i avlöningshänseende sämre ställning än övriga notarier saknar, enligt styrelsens förmenande, varje berättigande och kan icke motiveras av det utav kommittéreservanterna anförda förhållandet, att å kameralbyrån från och med år 1920 redan anställts två tjänste-

män i andra normalgraden. Dessa båda tjänstemän — domänkamreraren och domänstatistikern — med deras rent speciella arbetsuppgifter intaga ju en ställning, som i intet avseende inverkar på behovet av en sekreterare å ifrågavarande byrå.

Styrelsen får, med stöd av det nu anförda, på det livligaste tillstyrka, att notariebefattningarna å de båda jordbruksbyråerna och kameralbyrån ombildas till sekreterartjänster med avlöning i samma grad som byråjägmästare.

Vad domänfiskalen beträffar framhåller kommittén, att för innehavaren av denna befattning fordras högre juridisk utbildning, varjämte med samma befattning är förenad självständig föredragningskyldighet ävensom skyldighet att bevaka och utföra kronans rätt och talan i ärenden, som röra styrelsens förvaltning. Riktigheten av denna uppfattning av domänfiskalens kvalifikationer och åligganden kan av styrelsen vitsordas. Men då kommittén från denna utgångspunkt drager den slutsatsen, att domänfiskaltjänsten kan anses jämförlig med de beslutade första sekreterarbefattningarna vid kommunikationsverket, kan styrelsen icke längre följa kommittén. Det synes styrelsen nämligen alldeles påtagligt, att arten av domänfiskalens arbete, som för övrigt blir alltmera omfattande och krävande i samma mån styrelsens verksamhetsområde utvidgas, ger berättigande åt den slutsatsen, att domänfiskalsbefattningen bör placeras i samma lönegrad som ombudsmannen vid statens järnvägar. Såsom ett ytterligare skäl härför får styrelsen framhålla att, därest denna befattning icke beredes avlöningsförmåner, som motsvara de stora krav, som ställas på dess innehavare, svårigheter helt säkert skola uppstå för erhållande av fullt kompetent sökande till densamma. På grund därav anser styrelsen det angeläget, att domänfiskalsbefattningen uppföres i 22:a löneklassen enligt kommitténs löneplan för domänverket.

De för generaldirektören och överdirektören av kommittén föreslagna avlöningsförmånerna, 25,000 respektive 17,000 kronor, finner styrelsen för låga i förhållande till de synnerligen stora krav, som måste ställas på dem. Styrelsen får därför tillstyrka, att arvodet för generaldirektören måtte bestämmas att utgå med samma belopp, som för generaldirektören och chefen för statens vattenfallsverk eller 30,000 kronor och för överdirektören med samma belopp som för överdirektör och souschef vid statens järnvägar eller 18,000 kronor, båda för år räknat.

I samma lönegrad som domänfiskalen har kommittén uppfört flottledsingenjören. Styrelsen har häremot intet att erinra, och denna styrelsens uppfattning rubbas icke av det förhållandet, att den förstnämnda befattningen nu föreslagits bliva uppflyttad i 22:a löneklassen enligt löneplanen för domänverket. De skäl, som föranleda styrelsen att föreslå även flottledsingenjören uppflyttande i nämnda löneklass, äro dels den högre tekniska utbildning, som erfordras för denna befattning, dels kravet på praktisk skolning hos innehavaren av nämnda tjänst, dels ock det förhållandet, att flottledningsingenjören har att syssla med stora ekonomiska värden — allt omständigheter, som enligt styrelsens förmenande väl motivera en avsevärt högre avlöning åt denne befattningshavare än vad kommittén föreslagit.

Vad beträffar årsarvodet till domänfullmäktige bör detsamma fastställas till 4,000 kronor eller samma arvode, som anvisats åt telegraffullmäktige.

Vad skogsstatspersonalen i övrigt beträffar har kommittén velat göra gällande, att den för närvarande till nämnda personal utgående dagersättningen måste tillmätas högre värde än motsvarande ersättning åt vissa kategorier av kommunikationsverkens befattningshavare. Uppenbarligen har kommittén latit sig påverkas av

denna uppfattning vid fastställandet av de löneklasser, till vilka de särskilda befattningshavarna böra hänföras. Gent emot detta betraktelsesätt hava reservanterna Hermelin och Björkbom hävdadt den uppfattningen, att nu nämnda förhållande i varje fall icke bör tillmätas något inflytande vid bestämmandet av tjänstemäns löner. Därest kommitténs uppfattning, att i vissa fall domänverkets tjänstemän erhålla mer än skäligen ersättning för sina tjänsteresor, är riktig, böra enligt reservanternas förmenande gällande bestämmelser om rese- och traktamentsersättning åt domänverkets personal bliva föremål för revision. Till detta uttalande får styrelsen på det livligaste ansluta sig. Vad särskilt kronojägarna och med dem jämställda befattningshavare beträffar har styrelsen föreslagit deras uppflyttning i högre löneklass under den bestämda förutsättningen, att en revision av till dem utgående dag-ersättningar företages. Ty då en stor del av dessa befattningshavare har sin tjänstgöring så förlagd, att dagarvoden utgå för de flesta av deras tjänstgöringsdagar, skulle, därest nuvarande bestämmelser om traktamentsersättning förbleve orubbade trots den föreslagna löneregleringen, driftkostnaderna för statens domäner i alltför hög grad belastas; och denna belastning bleve än mera kännbar, därest genom det under utarbetning varande resereglementet dagtraktamentet för den lägre personalen bleve avsevärt förhöjt.

På sätt framhålles i annan skrivelse denna dag, tillåter styrelsen sig slutligen erinra, att kostnaderna för denna lönereglering, lagd efter av styrelsen föreslagna grunder, överstiga, i vad de avse driftkostnaderna för statens domäner, med omkring 270,000 kronor det av lönekommittén framlagda förslaget.»

*Domänfull-
mäktige.*

Vid detta domänstyrelsens utlåtande har fogats särskilt yttrande av de bägge domänfullmäktige. Dessa förmåla, att de för sin del tillrätt domänstyrelsen, att med frångående av själva grunderna i förslaget uppgöra ett helt nytt förslag, fotat på andra utgångspunkter än kommitténs. De beklaga, att genom undanskjutandet av organisationsspörsmålen frågan blivit från ett självständigt plan förd in på en linje, som syntes dem synnerligen litet fruktbringande, i det att kommitténs arbete kommit att till huvudsaklig del utgöra ett försök att på möjligast samvetsgranna och omsorgsfulla sätt sammanställa och i varje detalj jämföra de olika verkens tjänstemannagrader i stället för att vad statskogarna anginge söka lämna en lösning på problemet, huru av statens egendom och affärsdrift skulle kunna uttagas största möjliga avkastning till samhällets fromma. Det syntes dem nämligen påtagligt, att staten borde vid planläggandet och fastställandet av sina lönesystem med den största omsorg söka anpassa dem efter det arbete, som vederbörande löntagare hade att utföra, och icke schablonisera dem mera än som vore alldeles oundgängligt. Detta sistnämnda syntes emellertid hava i hög grad skett i det föreliggande förslaget. Deras yttrande innehåller för övrigt huvudsakligen följande.

Det vore icke från sådana förhållanden som viss arbetstid å tjänsterummet, nattjänst m. m., som en löneroglering för skogsstaten borde ske, om man ville vinna målet: starkt ökade inkomster för staten av det väldiga kapital statsskogarna representerade.

För klarläggande av vad som av skogsmannakårens arbete särskilt borde betalas, vore det lämpligast att utgå från revirförvaltarna (= jägmästarna), vilka vore den axel, kring vilken varje löneroglering måste vända sig. I ingen annan del av statsförvaltningen ägde ett mellanskikt av tjänstemännen den dominerande roll för förvaltningens resultat som revirförvaltarna inom skogsstaten, och detta berodde på förvaltningsobjektets, skogens, hela art och natur. Vid exempelvis vattenfallsverket vore det mekaniska inrättningar som handhades, lydande kända lagar, och de överordnade kunde där mycket lätt kontrollera de underordnades arbete. Förhållandena vore i huvudsak likartade vid järnväg, telegraf och post. Vid statsskogarnas förvaltning spelade naturligen en duglig ledning även en mycket stor roll, men dennas möjligheter att utan ett icke blott synnerligen sakkunnigt, dugligt och intensivt utan ock verkligt hängivet och uppoffrande arbete av revirförvaltarna nå bästa möjliga resultat vore oändligt mycket mindre än inom de förenämnda verkens. Oaktat alla föreskrifter vore revirförvaltaren i mycket stor omfattning okontrollerad och okontrollerbar. På hans större eller mindre skicklighet, flit, omdöme m. m. hängde många miljoner kronor årligen. Att det lönade sig för staten att på allt sätt söka stödja och göra för revirförvaltaren fruktbringande den kunskap, duglighet och arbetsförmåga han kunde äga, funne domänfullmäktige tydligt och de hava belyst detta med åtskilliga exempel. Ingen svensk tjänstemannakår i motsvarande ställning hade samma möjlighet som revirförvaltarkåren att, utan att begå något som helst tjänstefel, tillföra eller avföra statsverket inkomster, flerdubbelt större än dess egen lön. Detta gjorde, att det bleve en synnerligen dålig affär för statsverket att underbetala revirförvaltarna.

Det vore dock ej domänfullmäktiges mening att med denna motivering söka tillföra revirförvaltarna i jämförelse med andra statstjänare oproportionerligt höga löner. Men kommitténs förslag vore endast en löneroglering, motsvarande en viss del av penningvärdets fall, och innehölle ej den minsta sporre för de framstående och dugliga att genom sitt arbete öka statens inkomster av skogarna. Det vore dock det viktigaste målet att söka få till stånd ett sådant lönesystem, att det innebure en sådan sporre. Lönen borde stå i intimast möjliga samband med arbetsresultatet. I åtskillig privat verksamhet användes i detta syfte tantiemsystemet, men detta vore för skogsstaten oanvändbart.

Nu vore alla revirförvaltartjänster principiellt lika avlönade, ty den ringa skillnaden i tjänstgöringspenningar huvudsakligen i nordligare distrikt berodde på därvarande svårare förhållanden, från vilka man snart sökte sig bort. Revirförvaltartjänsterna vore i regel sluttjänster, ty de högre platserna inom domänverket vore helt få. Det syntes domänfullmäktige oundgängligen nödvändigt att uppdelade reviren i skilda klasser med avsevärt olika löneförmåner. Detta vore nödvändigt från skogshushållningens synpunkt, ty reviren vore inbördes i hög grad olika och ställde mycket olika krav på de personers kvalifikationer, som skulle kunna sköta dem rätt. En klassindelning vore ock absolut nödvändig för beredande av befordringsmöjligheter, vilka nu praktiskt taget saknades inom domänverket och inom andra förvaltningsgrenar utgjorde den enda verkliga sporren att sätta in sitt yttersta

i arbetet. Man borde hava revirförvaltare av första, andra och tredje graden med avsevärd löneskillnad mellan varje grad. De minst dugliga borde stanna i första graden. Med en sådan gradering skulle även en begränsning av det hittillsvarande revirdelandet kunna ske, ty en duglig och driftig, väl betald revirförvaltare borde med nödig, mindre dyrbar hjälp kunna sköta ett stort förvaltningsområde. Domänfullmäktige hava ytterligare utvecklat, huru de tänkt sig detta system genomfört. Reviren borde kunna i mån av skeende förändringar flyttas såväl från lägre till högre grad som tvärtom. Inom varje revirförvaltargrad borde finnas lönegrupper, beroende på dyrtort, kallort och ödslighet. Svårskötthetsmomentet har däremot icke medtagits, enär det torde ansetts tillgodosett genom revirens gradering. I fråga om lönebeloppen har — dock endast reservationsvis — ifrågasatts i lönegruppen A grundlöner av respektive 7,140, 8,580 och 10,020 för de tre föreslagna revirförvaltargraderna. Slutlönen skulle exempelvis i lönegruppen D uppgå till respektive 9,300, 10,740 och 12,180 kronor. Dessa löner vore ingalunda lysande, om man jämförde dem med vad enskilda skogsägare bjöde för motsvarande arbete.

Dyrtidstillägg borde ytterligare tillkomma liksom för likställda befattningshavare. Däremot borde en omreglering av rese- och dagtraktamentena ske, så att dessa icke medförde inkomster av sportelnatur.

Ville man, att staten med så låga löner ändock skulle vinna lika goda resultat som enskilda ur sina skogar, då dessa handhades som bäst, måste man enligt domänfullmäktiges mening påbygga systemet med ett system av förvaltningspremier. Då en revirförvaltares åtgärder icke kunde bedömas efter endast ett eller några få års resultat, borde premierna utgå först efter fem års skötsel av reviret. Lämpligast vore, att anordna inspektion genom en särskild nämnd av tre i skogshantering synnerligen förfarna personer, utsedda en av domänstyrelsen, en av föreningen Sveriges ordinarie jägmästare och en av Sveriges skogsägarförbund. Premierna skulle utdelas av domänstyrelsen bland de föreslagna i mån av tillgång å medel. Premierna borde bliva så pass stora som 10,000 kronor. Till en början kunde 10 premier per år anvisas, vartill skulle åtgå 100,000 kronor. Detta belopp vore ej stort i betraktande av att domänverket år 1918 lämnat ett överskott av mer än 41 miljoner kronor och det skulle förvisso mångfaldiga gånger återvinnas genom ökad avkastning och stegrat värde. Domänfullmäktige hava ytterligare utvecklat sättet för detta premiesystem.

Beträffande kronojägarna hava domänfullmäktige tillstyrkt domänstyrelsens förslag angående deras löneförmåner men kraftigt betonat nödvändigheten av omreglering av nuvarande rese- och dagtraktamentsbestämmelser, så att dessa ersättningar visserligen fullt täckte utgifterna men icke därutöver gäve sportelinkomst. Utöver lönen borde även kronojägarna äga möjlighet att få ökad inkomst på grund av visad duglighet och flit. I detta syfte föresloges flitpremier å 1,000 kronor att utdelas högst vart tredje år till samma person. De borde bestämmas efter överjägmästarnas förslag av domänstyrelsen.

Överjägmästarna borde hava något högre lön än revirförvaltare av tredje graden, dock ej mer än cirka 1,000 kronor högre. I lönegruppen A borde grundlönen således utgöra 10,980 kronor. Slutlönen i de olika grupperna borde växla mellan 12,420 och 13,860 kronor. Förvaltningspremier borde ej här förekomma.

I avseende å domänstyrelsen förordades inrättandet av ytterligare en överdirektörsbefattning med speciell uppgift att leda affärsrörelsen. Genom en sådan

anordning förändrades byråchefernas betydelse och de borde icke då kunna betraktas såsom principiellt krävande högre avlöning än överjägmästarna.

Från nedannämnda kategorier av personal vid skogsstaten eller sammanslutningar av dylik personal hava inkommit framställningar i anledning av lönekommitténs förslag, nämligen från skogsingenjörerna, föreningen Sveriges ordinarie jägmästare, samtliga skogsrättare genom Adolf Pettersson, kronojägarna inom Härnösands distrikt genom H. Persson, G. R. Wallenberg och K. J. Olsson, de extra jägmästarnas förbund, föreståndarna för statens skogsskolor genom T. Grinndal, Sveriges överjägmästare genom U. Wallmo och P. O. Welander, svenska skogsmästarförbundet samt de hos domänstyrelsen anställda jägmästarna.

Framställningar från personalen.

Skogsingenjörerna anhålla i sin skrivelse, att de fortfarande måtte bibehållas i samma avlöningsklass som revirförvaltarna i Norrbottens och Västerbottens läns kustland.

Föreningen Sveriges ordinarie jägmästare anhåller att vid löneregleringsfrågans behandling följande synpunkter och därpå grundade förslag måtte vinna beaktande, nämligen

att den för kommunikationsverken fastställda löneplanen blir i oförändrat skick gällande även för domänverket och att sålunda Ortsgrupperingen bibehålles;

att de av föreningen företrädda tjänstemännen inrangeras i löneplanen enligt den å sidan 8 i föreningens skrivelse föreslagna tjänsteförteckningen med i samband därmed föreslagen övergångsbestämmelse beträffande nuvarande skogsingenjörer;

att kompensation för kallort, svårskötthet och ödslighet beredes befattningshavarna genom särskilda tillägg enligt de å sidan 10 i nämnda skrivelse angivna grunder till de sålunda bestämda avlöningarna;

att semestertidens längd bestämes till densamma, som fastställts för befattningshavare i samma lönegrader vid kommunikationsverken;

att bostads- och lönenämnd tillsättes; samt

att vid den grundläggande grupperingen av tjänsterna samtliga distrikt bliva satta i tillfälle att genom ombud deltaga.

Skogsrättarna hemställa om åtgärders vidtagande för höjning av deras löner i proportion till jämförbara befattningshavares, med hänsyn jämväl till den större kompetens, som numera fordras av dem.

Härnösands överjägmästardistrikts kronojägare uttala en protest mot den orättvisa, som tagit sig uttryck i lönekommitténs förslag att dels placera skogsstatens personal i en löneklass lägre än motsvarande tjänstemän vid kommunikationsverken, dels utesluta sådana skogsstatens befattningshavare, som äro bosatta å kalla orter, från särskilt kallortstillägg.

De extra jägmästarnas förbund anhåller, att vid avgivandet av proposition i domänverkets lönefråga följande synpunkter måtte beaktas, nämligen

att en generell höjning av för samtliga domänverkets befattningshavare föreslagna lönebelopp företages med lägst en löneklass;

att därutöver en förhöjning med en löneklass sker beträffande såväl taxatorer som överjägmästarassistenter;

att kallortstillägg utan rubbning av de föreslagna lönegruppernas antal och inbördes förhållande måtte utgå jämväl till domänverkets personal efter för kommunikationsverken gällande grunder; samt

att löneregringsfrågan måtte förberedas till föreläggande inför årets lagtima riksdag, på det att löneregreringen må kunna träda i kraft senast den 1 januari 1921.

Föreståndarna för statens skogsskolor hemställa,

att åtgärder måtte vidtagas för att skogsskol föreståndare och förvaltare av skolrevir komma att i lönehänseende jämsställas med jägmästare;

att för ordinarie befattningshavare vid skogsskolorna måtte tillämpas samma gruppering med hänsyn till vissa svårighetsmoment, som föreslagits för jägmästare och kronojägare; samt

att nuvarande avlöningssystem med fri bostad och vedbrand bibehålles.

Sveriges överjägmästare hemställa om sådan ändring i lönekommitténs förslag,

att överjägmästare uppflyttas två löneklasser;

att samtliga övriga befattningshavare vid domänverket uppflyttas en löneklass;

att, ifall sådan allmän uppflyttning en löneklass icke anses böra ske, överjägmästare dock uppflyttas en löneklass; samt

att till domänverkets befattningshavare i de norra delarna av landet kommer att utgå kallortstillägg utöver övriga förmåner enligt för kommunikationsverken stadgade grunder.

Svenska skogsmästarförbundet anhåller, att lönerna för skogsrättarna måtte upptagas till ungefär 50 procent högre belopp än medellönerna för kronojägarna.

De hos domänstyrelsen anställda jägmästarna anhålla slutligen, att befattningarna såsom jägmästare i domänstyrelsen måtte hänföras till samma lönegrad som jägmästare med revir, eller nionde lönegraden, med placering inom den lönegrupp, som påkallas av att Stockholm utgör bostadsort.

Domänstyrelsen har i utlåtande den 23 februari 1920 över dessa framställningar anfört, att flertalet av de framställda önskemålen redan vunnit beaktande i styrelsens utlåtande den 21 januari 1920 angående lönekommitténs förslag till löneregrering för domänverket, vadan de icke påkallade något vidare uttalande från styrelsens sida. Beträffande byråjägmästarna och skogsrättarna hade styrelsen likväl ställt sig tveksam, huruvida de för dem föreslagna avlöningsförmånerna vore fullt rättvist avvägda, men på grund av för handen varande förhållanden hade styrelsen — huru behjärtansvärda önskemålen än syntes vara — ej heller i fråga om dessa befattningshavare ansett sig kunna hemställa om bifall till desamma. Styrelsen hade alltså icke ansett sig kunna tillstyrka de gjorda framställningarna.

Departement-
schefen.

Vid min hemställan den 6 december 1918 till Kungl. Maj:t att lämna kommunikationsverkens lönekommitté i uppdrag att utreda frågan om definitiv löneregrering i fråga om personalen vid skogsstaten och statens skogsskolor har jag givit uttryck för min åsikt, att det borde undersökas, i vad mån avlöningsförhållandena för sagda personal kunde

ordnas efter likartade grunder med dem, som gälla för kommunikationsverkens personal. Det av kommittén nu framlagda förslaget bygger i vidsträckt grad på en sådan likhet. Kommittén har vid närmare prövning funnit kommunikationsverkens avlöningssystem vara för domänverkets del lämpligt och kunna i huvudsakliga delar komma i tillämpning. Domänstyrelsen har delat denna mening under det att domänfullmäktige ägnat densamma en skarp kritik. Det synes mig visserligen, som om kommittén i sitt likhetssträvande måhända gått längre än förhållandena med nödvändighet betingat. Vad domänfullmäktige härutinnan anfört synes mig i flera hänseenden beaktansvärt. En omarbetning i den riktning, domänfullmäktige ifrågasatt, skulle emellertid omöjliggöra förslagets framläggande för den nu samlade riksdagen. I det läge, vari frågan nu befinner sig, och i betraktande av nödvändigheten att utan dröjsmål bereda skogsstatens personal förbättrade avlöningsförmåner, finner jag mig icke böra ifrågasätta någon genomgripande omarbetning av kommitténs förslag utan ansluter mig till de huvudprinciper, som ligga till grund för detta förslag och vilka i fjol gillades av riksdagen beträffande de övriga affärsdrivande verken. De erinringar, jag nu finner mig böra göra mot vissa delar av nämnda förslag, röra därför väsentligen blott det sätt, varpå sagda principer i särskilda avseenden tillämpats, eller kanske snarare vissa avvikelser från de för kommunikationsverkens del antagna grundsatserna, vilka kommittén funnit sig böra förorda för domänverkets vidkommande.

Kommittén, som funnit intet tvivel böra råda därom, att domänverket kan, såsom affärsdrivande verk betraktat, jämföras med de övriga affärsdrivande verken, har ansett detta förhållande icke vara i och för sig avgörande för frågan, huruvida domänverkets tjänstemän skola i avlöningshänseende jämföras med de övriga affärsdrivande verkens, utan gjort gällande, att sistnämnda spörsmål bör bedömas med vederbörlig hänsyn tagen *jämval* till tjänstgöringsförhållandena vid de olika verken. Mot denna åskådning finner jag mig icke böra göra någon principiell invändning. Det gäller emellertid att under vederbörligt hänsynstagande till alla betydelsefulla omständigheter rätt bedöma och värdesätta dessa tjänstgöringsförhållanden och vad med dem sammanhänger.

Kommittén har vid prövning av denna fråga vad angår domänverkets lokala förvaltning kommit till den uppfattningen, att tjänstgöringsförhållandena därstädes över huvud taget icke äro av den art, att tjänstemännen där kunna i löneavseende *fullt* jämföras med befattningshavarna vid kommunikationsverken. Såsom skäl för denna åsikt har

kommittén framhållit huvudsakligen, att natt- och söndagstjänstgöring förekommer vid andra affärsdrivande verk, att tjänstemännen därstädes äro bundna i bostadsavseende och att de för sin tjänstutövning i regel äro beroende av klockslaget. I fråga om domänverkets lokala personal har däremot kommittén uttalat, att någon fastställd natt- eller söndagstjänstgöring icke förekomme, att skogsstatstjänstemännen ägde ganska stor rörelsefrihet i fråga om valet av bostad och att dessa i avsevärd mån kunde bestämma sin arbetstid. Kommittén medgiver, att ett betydande ekonomiskt ansvar åvilar skogsstatspersonalen och att denna kan hava att i sin tjänst utstå svåra strapatser, men säger sig vid frågans prövning icke hava förbisett detta. Slutligen har gjorts gällande, att vattenfallsverket, med vilket domänverket jämförts, hade icke blott att förvalta och förkovra ett redan befintligt objekt utan även att genom montering av vattenfall, utbyggnad av kraftledningar m. m. i helt annan omfattning än domänverket skapa erforderliga anordningar för utnyttjande av förvaltningsobjektet.

Riktigheten av dessa jämförelser och den ur dem dragna slutsatsen hava såväl från personalhåll som av domänstyrelsen och domänfullmäktige enstämmigt bestritts. Alla fyra reservanterna inom kommittén hava också kritiserat och underkänt desamma. Det förnekas icke, att skogsstatspersonalen är mer obunden i fråga om sin tjänstetid, men det framhålles, att dess dagliga arbetstid ute i skogen och hemma vid expeditionsgöromål icke fördenskull kan antagas vara kortare eller mindre arbetskrävande. Särskilt med hänsyn till de besvärligheter och umbäranden, som skogstjänstgöringen oundvikligen medför, anses arbetsprestationen vara minst sagt likvärdig. Vad rörelsefriheten i valet av bostadsort beträffar framhålles, att denna numera är så begränsad, att den är utan praktisk betydelse. Om också vattenfallsverket i avseende å arbetets natur vore jämförligt med domänverket, kunde detta ingalunda sägas om de övriga affärsdrivande verken, isynnerhet icke post- och telegrafverken, vilka vore rena monopolföretag.

För min del finner jag det svårt att beträffande nu anförda omständigheter konstatera någon avgjord åtskillnad på det hela taget mellan personalen vid domänverkets och de övriga affärsdrivande verkens lokalförvaltningar. Men jag kan icke anse jämförelsen fullständig och riktig, om hänsyn blott tages till de nu angivna faktorerna. Det är särskilt en omständighet, som icke synes hava blivit vederbörligen beaktad, nämligen den ekonomiska betydelsen av den jämförelsevis självständiga och fria verksamhet, som måste tillkomma skogsstatspersonalen. Vid övriga affärsdrivande verk sker tjänstgöringen efter detaljerade reglementen

eller andra föreskrifter, vilka skola av tjänstemännen ytterst noga och vaksamt iakttagas, vilket förvisso kräver stor plikttröhet, uthållighet och nit. Vid skogsstaten är verksamhetens resultat däremot i hög grad beroende av den enskilde tjänstemannens initiativ, företagsamhet och förmåga att bedöma förhållandena. Både vid avverkningar, skogskulturer och försäljningar, ja vid snart sagt alla skogsmannens arbeten är det ekonomiska resultatet avhängigt av den skicklighet och klokhet, varmed han gått till sitt verk. På grund av arbetets natur är det oundgängligt, att han erhåller en vidsträckt rätt till att själv träffa avgörande i dessa hänseenden, ett avgörande som kan vara ganska svårt, som kräver omdöme och anpassningsförmåg och måste bli olika å olika platser med skilda skogstyper, tillgång å arbetskrafter, transport- och avsättningsförhållanden m. m. och som även kan på grund av prisläget förändringar m. m. utfalla olika vid olika tillfällen. Han måste alltid i viss mån och i större grad, ju högre och mer ansvarsfull tjänst han har, vara affärsman jämte det han är skoglig fackman. Han har i sin ganska fria och i viss mån okontrollerbara vård statens stora andel i vårt lands kanske värdefullaste naturtillgångar, vilka äro av så oerhörd betydelse i mångahanda hänseenden både nu och för framtiden. Ett beslut av honom i en skogsfråga kan till sina verkningar sträcka sig över generationers livslängd. Vad jämförelsen med vattenfallsverket beträffar må särskilt framhållas, att skogsmannen arbetar med levande material — skogen —, vars utveckling måste oavbrutet följas och befrämjas och vilket från år till år ter sig i förändrad gestalt och kräver förändrat behandlings-sätt. Själva förvaltningsobjektet är underkastat en ständig nyskapning.

Dessa omständigheter synas mig vara av väsentlig vikt vid frågans bedömande. Hur högt en skicklig skogsmans arbete värderas från privat skogsägarhåll, visas av de höga avlöningar, som därifrån ofta bjudas och som icke kunna undgå att locka framstående skogsstatstjänstemän i alla grader över till enskild tjänst. Det må vara riktigt, att staten icke kan söka att städse hålla minst lika stora löner som enskilda, men det är givet, att det näppeligen skall bidra till att i statstjänst bibehålla skickliga skogsmän, om det nu fastslås, att deras verksamhet bör av staten över lag betalas lägre än motsvarande befattningshavares vid övriga affärsdrivande verk.

Kommer så därtill den relativa isolering å avlägset belägna orter med alla därav härflytande svårigheter, i vilken en stor del av statens skogspersonal måste leva i jämförelse med de övriga affärsverkens personal, vilken av sin tjänst är nästan överallt hänvisad till de mest bebyggda orterna eller till järnvägslinjen, synas mig fullt tillräckliga

skäl vara anförda för att kommitténs slutsats, att domänverkets lokala personal icke bör i löneavseende fullt jämföras med motsvarande personal hos övriga affärsdrivande verk, skall befinnas icke vara vederbörligen grundad på de faktiska förhållandena, när behörig hänsyn tages till alla på frågan inverkan omständigheter.

I fråga om domänstyrelsens personal har kommittén uttalat, att tjänstgöringen därstädes syntes i viss mån närma sig förhållandena hos de administrativa ämbetsverken. Vidare har kommittén, med erinran att arbetstiden å tjänsterummet i domänstyrelsen är endast sex timmar, hänvisat till att fullständig utredning vore att förvänta rörande lönereglering för de centrala ämbetsverken, varvid jämväl frågan om tjänstetidens längd torde komma under bedömning, samt ansett denna utredning icke böra föregripas genom att utsträckning i arbetstiden å tjänsterummet nu föresloges för domänstyrelsen. Med denna motivering har kommittén för tjänstemännen i domänstyrelsen föreslagit lönebelopp, som med en löneklass enligt löneplanen i kommunikationsverkens avlöningsreglemente understiga vad som är i sistnämnda reglemente fastställt för jämförliga befattningshavare i kommunikationsverkens styrelser.

Vad först arbetstiden å tjänsterummet beträffar har domänstyrelsen kraftigt förordat dess utsträckning till sju timmar och framhållit de fördelar, som därigenom skulle uppkomma genom bättre utnyttjande av arbetskrafterna och tillgängliga lokalutrymmen. Det synes mig också uppenbart, att i valet mellan att antingen öka personalens antal och anskaffa utvidgade arbetslokaler eller ock uttaga större arbetsprodukt av den redan befintliga personalen, den senare utvägen är vida att föredraga. För staten bör den bliva billigare och för den enskilde tjänstemannen bör det framstå som en given fördel att, om än mot ökat arbete, få högre avlöning och därigenom förbättrade utkomstmöjligheter. Något föregripande beträffande den centrala administrationen i allmänhet bör icke kunna ligga däruti, att för det affärsdrivande verket domänstyrelsen härutinnan komma att gälla samma regler, som för övriga affärsdrivande verk.

Vad därefter angår invändningen, att tjänstgöringen i domänstyrelsen skulle i viss mån närma sig förhållandena i de administrativa ämbetsverken, har denna invändnings innebörd icke närmare utvecklats. Jag håller före, att när nu på domänstyrelsen skola tillämpas det vid övriga affärsdrivande verk tillämpade avlöningsystemet med därmed sammanhängande bestämmelser i olika hänseenden samt därtill kommer, att affärsynpunkten, vilken kräver snabb och beslutsam handläggning, blir alltmera framträdande vid detta verk i mån som statens affärsrörelse på

skogshanteringens och träförädlingens område utvecklas, domänstyrelsens verksamhet måste i allt högre grad anordnas efter affärsmässiga principer. Det är synnerligen önskvärt att främja en sådan anordning och därför synes mig den förmenta nuvarande likheten med övriga administrativa verk icke kunna lämpligen anföras såsom skäl för att alltjämt vidmakthålla en sådan likhet.

Jag finner mig därför böra tillstyrka, att domänstyrelsens personal i avlöningshänseende fullt jämställs med personalen vid övriga affärsdrivande verk, varvid jag förutsätter, att arbetstiden å tjänsterummet utsträcker till sju timmar.

Då lönekommittén från sina utgångspunkter kommit därhän, att den satt domänstyrelsens personal överallt en löneklass lägre än inom övriga affärsdrivande verk samt även beträffande lokalförvaltningen vidtagit nedsättning i fråga om placeringen i löneklass, kan jag alltså icke härutinnan följa kommittén utan vill i anslutning till domänstyrelsens hemställan tillstyrka, att domänverkets hela i löneplanen upptagna personal uppflyttas en löneklass sålunda, att avlöningen i den nu föreslagna löneklassen 2 skall tillkomma löneklassen 1 o. s. v. Eftersom klassindelningen icke sammanhänger mellan klasserna 12 och 13, måste för klassen 12 angivas nytt belopp, vilket hämtats från kommunikationsverkens avlöningsreglemente.

Jag vill emellertid såsom en uttrycklig förutsättning för en dylik allmän uppflyttning i löneplanen uppställa, att innan den nya löneregleringen träder i tillämpning skogsstatens rese- och traktamentsbestämmelser undergå revision i syfte att dessa ersättningar visserligen må utgöra full ersättning för havda utgifter men icke bereda tjänstemännen någon extra inkomst därutöver.

Kommittén har ansett, att i olikhet mot vid de övriga affärsverken särskilt kallortstillägg icke bör utgå jämte lönen utan att hänsyn till kallortsförhållandena bör tagas vid tjänstens placering i viss lönegrupp. Detta förslag har såväl från personalhåll som av domänstyrelsen rönt invändning. Jag finner mig dock ej böra härutinnan förorda avvikelse från kommitténs förslag och vill framhålla, att genom den placering i högre lönegrupp, som härigenom åstadkommes, en höjning av själva lönen sker, vilken kan anses utgöra vederlag för det extra kallortstillägget.

Kommitténs förslag att även taga hänsyn till förutom dyrorten, jämväl ödslighets- och svårskötthetsmomenten, finner jag synnerligen välbetänkt. Emellertid torde, såsom ock domänstyrelsen framhållit, svår-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml 227 häft. (Nr 271.) 7

sköttheten icke hava tillerkänts den betydelse den just beträffande skogsstatspersonalen förtjänar.

Jag vill härvid erinra om domänfullmäktiges förslag att indela reviren i olika klasser. Denna tanke är icke ny utan har länge varit diskuterad. Den grundar sig på det obestriddiga förhållandet, att olika revir äro av väsentligen skiljaktig natur och kräva högst olika kompetens och arbetsenergi. Det har med styrka framhållits, att det är till statens egen fördel att genom högre avlöning bereda ökad gottgörelse för det mer kvalificerade arbetet revirförvaltaren bör utföra på ett mera svårskött revir än för det lättare arbete ett annat revir påfordrar. Denna tanke finner jag ovedersägligen riktig. Huruvida för denna tankes realiserande en klassindelning av reviren är lämplig och praktisk, kan emellertid i saknad av noggrannare utredning icke nu upptagas till prövning. Men jag anser, att de anförda omständigheterna böra leda till, att betydelsen av svårskötthetsmomentet vid poängberäkningen förstärkes. Jag vill därvid betona, att jag med svårskötthet avser, att förvaltningsområdet skall antingen i kvantitativt eller kvalitativt eller bägge hänseendena ställa på tjänstemannen större krav än det såsom jämförelsegrund antagna förvaltningsområdet. Det revir, som av sin innehavare kräver särskilt framstående kvalifikationer eller särskilt stor arbetsintensitet, är i denna mening mer svårskött än andra. Svårskötta revir i denna betydelse finnas i olika landsdelar, lika väl i söder som i norr. Skogsskötselns intensitet samt förefintligheten av statlig förädlingsverksamhet äro härvid av stor betydelse.

Kommittén har förordat, att vid tjänsternas gruppering den mest ogynnsamt ställda befattningen borde betecknas med 10 och att dyrort borde ingå med 4 poäng samt kallort, ödslighet och svårskötthet med 2 poäng varje. För min del vill jag tillstyrka, att förstnämnda tal höjes till 12 och att även svårsköttheten tillerkännes 4 poäng. Denna förändring kan synas ringa men blir i praktiken av ganska stor betydelse, särdeles när svårsköttheten fattas på nu angivet sätt. På grund härav blir den av kommittén å sid. 38 av betänkandet förslagsvis verkställda indelningen av antalet av vissa tjänster i olika lönegrupper förändrad. På totalkostnaden har denna förändring icke någon avsevärd inverkan.

Det av domänfullmäktige framkastade förslaget om förvaltningspremier till revirförvaltare och flitpremier till kronojägare kan visserligen hava åtskilligt, som talar för sig. Det synes dock skola bliva ganska svårt att genomföra i praktiken och är i varje fall icke tillräckligt utrett. Jag lämnar det därför för närvarande å sido.

I avseende å antalet lönegrupper för de särskilda befattningarna inom domänverket samt de olika moment, som beträffande varje särskilt slag av befattningar böra tagas i betraktande vid grupperingen, instämmer jag med kommittén.

Beträffande befattningshavarnas fördelning i lönegrader och löneklasserna inom dessa hava i de från personalen inkomna framställningarna riktats ett stort antal anmärkningar, grundade på att kommittén ansetts icke hava i de särskilda fallen till fullo beaktat alla på frågan inverkan omständigheter. Jag anser det visserligen icke uteslutet, att i särskilda fall måhända någon justering kan vid närmare prövning finnas befogad, men då ändringar i detta avseende i planen, vilken utgör ett i sig sammanhängande helt, tydligtvis böra ske endast med yttersta försiktighet, för att icke oförutsedda konsekvenser skola inträda, anser jag kommitténs förslag i detta avseende nu böra med endast ett par undantag godkännas — naturligtvis med iakttagande av den förut av mig tillstyrkta uppflyttningen över lag med en löneklass.

De nyss antydda undantagen röra domänfiskalen och flottledsingenjören, vilka jag på de av domänstyrelsen anförda skäl anser böra uppflyttas med ytterligare en löneklass eller från kommitténs klass 20 till klass 22. Dessa bägge tjänstemän intaga en så fristående ställning, att planen ej påverkas genom en sådan uppflyttning.

Enär genom ändring den 31 december 1919 i domänstyrelsens instruktion införts benämningarna bokhållare å en av de förutvarande notariebefattningarna och kassör å en av de forna revisorsbefattningarna, böra de nya benämningarna nu införas i tjänsteförteckningen under sjätte lönegraden.

Domänstyrelsens förslag om förändring av befattningarna såsom notarie å jordbruksbyråerna och kameralbyrån till sekreterarbefattningar kan jag icke tillstyrka utan ansluter mig härutinnan till kommittén. Likaså finner jag mig böra förorda kommitténs förslag oförändrat i fråga om arvodena till generaldirektören, överdirektören och domänfullmäktige.

Vad kommittén föreslagit i fråga om löneförhöjningar, motsvarande ålderstillägg, samt om inrättande av kvinnliga biträdesbefattningar vid överjägmästarexpeditionerna föranleder ingen erinran från min sida.

Med iakttagande av de nu av mig tillstyrkta förändringarna har ny löneplan utarbetats och införts i 9 § i det förslag till avlöningsreglemente, som jag ämnar framlägga.

Vad de särskilda bestämmelserna i övrigt i kommitténs förslag till avlöningsreglemente angår finner jag mig kunna nästan i alla delar tillstyrka desamma och anser mig endast behöva yttra mig i följande hänseenden.

Enligt 1 § 3 mom. skall antalet manliga befattningshavare i lönegraderna 5—12 bestämmas av Kungl. Maj:t och riksdagen, under det att antalet av övriga ordinarie befattningshavare skall bestämmas av Kungl. Maj:t. Mot detta förslag, som står i överensstämmelse med de för kommunikationsverken redan förut gällande principer, har jag ej något att erinra.

I 16 § böra tjänstledighetsavdragen ändras så, att det för löneklassen 2 föreslagna avdraget blir gällande för löneklassen 1 o. s. v. Detta är en följd av den av mig föreslagna uppflyttningen av hela personalen med en löneklass.

I 21 § böra å vederbörligt ställe införas bokhållare och kassör.

Ehuru jag ansett den dagliga arbetstiden vid domänstyrelsen nu böra utsträckas till sju timmar, har jag på grund av de utav kommittén i övrigt anförda skäl icke funnit anledning att föreslå ökning i den för expeditionsvakterna föreslagna semestertiden.

I 26 § av kommitténs förslag stadgades angående anmärkningsarvode. I anledning av att förslag föreligger därom, att anmärkningsarvode ej längre skall utgå, och proposition i sådant syfte torde komma att avlåtas till den nu samlade riksdagen, bör denna paragraf uteslutas. På grund härav få följande paragrafer ändrad numrering.

Med anledning av att i kommitténs förslag till avlöningsreglemente för domänverket icke liksom i kommunikationsverkens avlöningsreglemente (24 §) upptages någon bestämmelse angående bränsle, har jag inhämtat, att avsikten icke är att domänverkets befattningshavare skola åtnjuta fritt bränsle.

Av stadgandet i 32 § följer, att bestämmandet av antalet extra befattningshavare och deras avlöningar skall överlämnas åt Kungl. Maj:t eller eventuellt domänstyrelsen. Det är givet, att de avlöningsförhöjningar, som medgivas den ordinarie personalen, icke kunna undgå att verka till höjning av även den extra personalens avlöningar. För med ordinarie personal jämförlig extra byråpersonal i domänstyrelsen torde avlöningarna böra sättas lika med för motsvarande ordinarie personal med avdrag för pensionsavgifter.

Vad kommittén anført angående anlitaudet vid utfärdandet första gången av kompletterande reglements- och instruktionsföreskrifter av en sakkunnig beredning, motsvarande kommunikationsverkens lönenämnd, synes mig välbetänkt och böra iakttagas.

I avseende å tiden för det nya reglementets trädande i tillämpning har kommittén utgått från att detta skulle ske från och med den 1

januari 1921. Jag vill i detta hänseende erinra, att då i fjol förslag framlades om gemensamt avlöningsreglemente för kommunikationsverken, Kungl. Maj:t på chefens för civildepartementet förslag ansåg ikraftträdandet böra med vissa undantag framskjutas till den 1 juli 1920. Detta blev också riksdagens beslut. De skäl bemålde departementschef anförde för ett dylikt uppskov voro följande.

Ett villkor för den ifrågasatta löneregleringen vore, att en reduktion av dyrtidstilläggen i förhållande till vad för statens övriga befattningshavare skulle gälla ägde rum för kommunikationsverkens personal. Frågan om sådan reduktion vore svårlöst och måste uppskjutas till 1920 års riksdag. Beslut därom kunde då fattas att gälla från och med den 1 juli samma år, intill vilken tid de dyrtidstillägg, som beslöttes av 1920 års riksdag, borde utgå. Vidare förutsatte det nya löneförslaget, att föreskrifter i ett flertal ämnen och av invecklad beskaffenhet skulle utfärdas, innan reglementet trädde i tillämpning. Det vore vidare lämpligt, att de nya pensionsbestämmelser, som vore nödvändiga, kunde träda i kraft samtidigt med det nya avlöningsreglementet. Då detta syntes skola bliva möjligt, om tillämpandet framsköttes till den 1 juli 1920, låge även häri ett skäl till uppskov.

I avseende å domänverket föreligga icke samma uppskovsskäl. Jag har anledning antaga, att förslag i fråga om såväl dyrtidstilläggen som pensioneringen skola bliva färdiga å sådan tid, att de kunna föreläggas den nu samlade riksdagen, om det ock möjligen icke kan hinna ske före den ordinarie propositionstidens utgång. I avseende å utfärdandet av bestämmelser, som erfordras till följd av den nya löneregleringen, bör för domänverkets vidkommande ej något hinder möta för att färdigställa dem före årets utgång. Jag anser därför i likhet med kommittén, att den nya regleringen bör träda i kraft den 1 januari 1921.

Kommitténs förslag till övergångsbestämmelser tillstyrker jag till alla delar.

För post- och telegrafverken hade, såsom jag redan erinrat, riksdagen intill år 1919 fastställt detaljerad driftkostnadsstat, vilket däremot sedan länge icke skett beträffande statens järnvägar och statens vattenfallsverk. Även för post- och telegrafverken har numera dylikt fastställande upphört enligt medgivande av fjolårets riksdag. Enahanda förändring bör nu inträda beträffande domänverket. För detta verk bör sålunda liksom för de övriga verken allenast vissa mera överslagsvis beräknade slutsummor rörande de olika delarna av verkets kostnadsstat, vilka kunna tjäna till ledning vid uppgörandet av det kommande årets budget, föreläggas

riksdagen. Detta torde böra ske i sammanhang med statskontorets inkomstberäkning och i chefens för finansdepartementet yttrande i samma ämne.

Kommitténs reglementsförslag är som ovan nämnts avsett att gälla även stats skogsskolor. Personalen vid dessa skolor tillhör icke nu domänverket, utan avlönas från ordinarie anslag under nionde huvudtiteln. På grund av det intima samband, som råder mellan skogsskolorna och skogsstaten, och det ständiga utbytet av personal dem emellan anser jag det fullt riktigt, att dessa skolor nu sammanföras med domänverket. Då de emellertid icke tillhöra detta verks affärsrörelse, bör domänfonden beredas ersättning av statsanslag för kostnaderna för dessa skolor. Detta ärende anhåller jag att få särskilt underställa Kungl. Maj:t.

Jag torde slutligen böra med några ord beröra den ekonomiska betydelsen av löneregleringen samt beräkningen av domänverkets driftkostnader för år 1921.

Domänstyrelsen har, med iakttagande att höjningen av den ordinarie skogsstatspersonalens avlöningar givetvis måste återverka på den extra personalens arvoden, härom meddelat följande uppgifter i runda tal.

	Domänstyrelsens beräkning enligt de äldre grunderna.	Enligt lönekommissionens förslag.	Enligt förslaget i domänstyrelsens utlåtande.
Domänverkets driftkostnader...	29,685,000	30,750,000	31,017,000
Statens skogsskolor	139,000	171,000	175,000
Fortsättningsskolan vid Kloten	22,000	27,000	28,000
Summa	29,846,000	30,948,000	31,220,000.

Lönekommissionens förslag skulle alltså gent emot nuvarande förhållanden orsaka en merutgift av ungefär 1,100,000 kronor och domänstyrelsens förslag skulle medföra en ytterligare ökning av 272,000 kronor. Då jag emellertid icke biträtt domänstyrelsens förslag till ökade löner för generaldirektören, överdirektören och domänfullmäktige eller tre notariers uppflyttning i sekreterargrad och ej heller styrelsens förslag om extra kallortstillägg, minskas sistnämnda belopp i motsvarande mån. Totalkostnaden kan därför enligt denna beräkning uppskattas till ej fullt 31,200,000 kronor.

Det bör emellertid anmärkas, å ena sidan, att från denna kostnad bör dragas dels den ökning, som på grund av avlöningarnas höjning givetvis bör ske i de nuvarande ersättningsanslagen för tillsyn å enskildas skogar i lappmarken samt i Västerbottens och Norrbottens läns

kustland, och dels ett blivande ersättningsanslag för samtliga kostnader för skogsskolorna och fortsättningsskolan vid Kloten, men å andra sidan även att dyrtidstilläggsanslaget, som av styrelsen beräknats till samma belopp som i fjol, torde behöva, oaktat vederbörlig reduktion av dyrtidstilläggsbeloppen för de affärsdrivande verken, något höjas. I varje fall synes den i budgeten till 31,300,000 kronor beräknade totala driftkostnadssumman vara tillräckligt högt upptagen.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det vid detta protokoll fogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av samma reglemente angivna semestertiden skall vidtagas i den mån sådant påkallas av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid bör tillses, att i den mån olika semestertid anses böra stadgas för befattningshavare tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komma i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skall ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga... till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Mellström.

Bilaga.**Förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket.****1 avd. Ordinarie tjänstemän.***1 kap. Allmänna bestämmelser.***1 §.**

1. Befattning såsom generaldirektör eller överdirektör tillsättes genom förordnande på viss tid.

2. Övriga ordinarie befattningar tillsätts genom konstitutorial, vilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg avsättas från sin befattning på grund av fel eller försummelse i tjänsten.

3. Antalet ordinarie befattningar fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen, såvitt angår de i 1 mom. här ovan nämnda befattningar samt de uti den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning under avd. A uppförda befattningar, som hänförs till 5—12 lönegraderna. Antalet övriga ordinarie befattningar bestämmas av Kungl. Maj:t.

2 §.

1. Ordinarie tjänsteman äger uppbära *avlöning* enligt de i detta reglemente givna föreskrifter och under de i detsamma stadgade villkor.

2. Avlöning utgår, där ej annorlunda i reglementet stadgas, från och med den dag, tjänsten tillträdes, till och med den dag, tjänstemannen avgår på grund av avsked, entledigande eller dödsfall.

3. Utbetalning av avlöning sker månadsvis i efterskott.

4. Angående tjänstemans rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat.

3 §.

1. Med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat.

Ej heller må med ordinarie befattning förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstbefattning av vad slag det vara må, så framt ej Kungl. Maj:t, eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—11 lönegraderna, domänstyrelsen, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller tjänstbefattning ej må anses inverka hinderligt för utövande av statstjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

2. Sådana skogsförrättningar åt enskilda, vilka falla utom tjänsten, må tjänsteman icke åtaga sig i annan omfattning än domänstyrelsen medgiver. Ej heller må flottledsingenjör utan domänstyrelsens medgivande åtaga sig sådana förrättningar åt enskilda, som avse flottleds- eller annat vattenavlednings- eller vattenbyggnadsföretag.

4 §.

Gift kvinna må kunna erhålla ordinarie anställning allenast efter Kungl. Maj:ts i varje särskilt fall lämnade medgivande.

Därest kvinnlig innehavare av ordinarie befattning ingår äktenskap, skall hon icke vara skyldig att av sådan anledning avgå från befattningen, så framt icke domänstyrelsen med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner det nödigt.

2 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom förordnande.

5 §.

Arvode utgår för år räknat till generaldirektör och chef för domänverket med 25,000 kronor samt till överdirektör och souschef vid domänverket med 17,000 kronor.

6 §.

1. I detta kapitel avsedd tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålets behöriga gång, åtnjuta semester under 45 dagar.

2. Har sådan tjänsteman erhållit annan ledighet och särskild vikarie för honom förordnats, beror på prövning av Kungl. Maj:t, i vad mån avlöningen må för den tid tillgodonjutas.

Angående ersättning till vikarie i nämnda fall ävensom till den, som förordnats att uppehålla ledig tjänst, varom nu är fråga, bestämmer Kungl. Maj:t.

7 §.

Avlider tjänsteman, som avses i detta kapitel, skall till hans dödsbo såsom begravningshjälp utbetalas ett belopp av 500 kronor.

3 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom konstitutorial.

8 §.

För befattning, som jämlikt 1 § 2 mom. tillsättes genom konstitutorial, utgår lön enligt den under 9 § införda löneplan, vilken för varje lönegrad upptager vissa löneklasser med särskilda, i förekommande fall för olika lönegrupper fastställda lönebelopp.

I den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning angives, till vilken lönegrad varje särskild befattning är att hänföra.

Befattningarnas fördelning, där så erfordras, å de uti löneplanen upptagna lönegrupperna fastställas av Kungl. Maj:t.

Den löneklass inom lönegraden, enligt vilken tjänstemannens lön skall utgå, fastställs i enlighet med föreskrifterna i 10—14 §§, och bestäms i förekommande fall lönebeloppet inom klassen efter den lönegrupp, till vilken befattningen blivit hänförd.

2. Förutom lön kunna utgå de särskilda förmåner och ersättningar, som omförmälas i 23—28 §§.

9 §.

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden...	1	—	—	—	—	—	—	—	2 520
	2	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	3	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	5	—	—	—	—	—	—	—	3,144
2:a lönegraden...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	5	—	—	—	—	—	—	—	3,144
	6	—	—	—	—	—	—	—	3,300
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,486
3:e lönegraden...	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144	—
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300	—
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486	—
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672	—
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888	—
4:e lönegraden...	8	—	3,012	—	—	—	—	—	—
	9	—	3,198	—	—	—	—	—	—
	10	—	3,384	—	—	—	—	—	—
	11	—	3,600	—	—	—	—	—	—
	12	—	3,816	—	—	—	—	—	—
5:e lönegraden...	13	—	—	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048	—
	14	—	—	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420	—
	15	—	—	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816	—
	16	—	—	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212	—

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad	Lönegrupp	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänstemän i domänstyrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden...	1	—	—	1,656	1,692	1,728	1,764	1,800	1,800
	2	—	—	1,860	1,896	1,932	1,968	2,004	2,004
	3	—	—	2,064	2,100	2,136	2,172	2,208	2,208
	4	—	—	2,256	2,292	2,328	2,364	2,400	2,400
2:a lönegraden...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,208
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,808
3:e lönegraden...	5	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,808
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,000
	8	—	—	—	—	—	—	—	3,204

10 §.

1. Vid tillträdet av ordinarie tjänst erhåller tjänstemän, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen för den lönegrad, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i 11, 12 eller 14 § giva anledning till avvikelse härutinnan eller Kungl. Maj:ts med tillämpning av stadgandet i 13 § bestämt högre lön.

2. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och så vidare, intill dess den för lönegraden fastställda högsta löneklassen uppnåtts, allt så framt ej annat följer av föreskrifterna i 11—14 §§.

3. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tjänstetiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke skall föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring;

b) att uppskov med uppflyttningen icke provats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid, tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen, dock att i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, härvid icke må i och för sig räknas honom till last; samt

c) att tjänstemannen icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han, enligt vad därom särskilt är stadgat, skall vara skyldig att avgå från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett kalenderkvartal samt högst ett år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

4. Har tjänsteman med tillämpning av föreskriften i 3 mom. punkten b) först efter viss tids uppskov blivit förflyttad till högre löneklass, må domänstyrelsen sedermera, om hans fortsatta tjänstgöring anses böra föranleda därtill, kunna förordna, att han för uppflyttning till än högre löneklass skall äga såsom tjänstetid tillgodoräkna sig jämväl den tid uppskovet varat.

11 §.

Om den, som konstitueras till ordinarie tjänst, innehar anställning i sådan icke-ordinarie befattning vid verket, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot eller vara jämförbar med den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodopräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft nämnda anställning.

Vid sådant tillgodoräknande tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

12 §.

1. Därest ordinarie tjänsteman vid befordran till tjänst inom högre lönegrad åtnjöt eller från tiden för den högre tjänstens tillträdande skulle i den lägre tjänsten hava kommit i åtnjutande av lön enligt sådan löneklass, som är gällande jämväl för den högre lönegraden, skall han vara berättigad att omedelbart erhålla lön enligt närmast högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträdet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till hvilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig tillgodo den tid intill tre år, varunder han tillhört berörda lägre löneklass; dock att vad sålunda stadgats icke skall gälla, då befordran till tjänst inom högre lönegrad inträffar före det tre år förflutit från tiden för en föregående befordran, som medfört dylikt tillgodoräknande.

2. Tjänsteman, som efter egen ansökning förflyttas från tjänst inom högre till tjänst inom lägre lönegrad, åtnjuter lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde; dock må lönen därvid icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för den lägre tjänsten gällande.

13 §.

Undantagsvis och så framt verkets intressen sådant oundgängligen fordra, må Kungl. Maj:t, för förvärvande av särskilt kvalificerad person till viss tjänst inom

verket eller för sådan persons bibehållande i tjänst, kunna tilldela honom lön enligt högre löneklass än den, till vilken han enligt de i 10—12 §§ angivna grunder eljest skolat hänföras; dock må lönen icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för tjänsten fastställda.

14 §.

Tjänsteman skall vara underkastad såväl föreskrifterna i den för verket gällande instruktion som ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller till annan befattning vid verket, hvilken kan bliva honom i behörig ordning ålagd. Varder tjänsteman utan något sitt förvållande sålunda förflyttad till tjänst inom lägre lönegrad, skall han likväl åtnjuta lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde. Har förflyttning till tjänst inom lägre lönegrad däremot föranletts av något tjänstemannens förfarande i tjänsten, skall lön till honom utgå enligt de för den lägre tjänsten stadgade grunder, dock med iakttagande att, om tjänstemannen i den högre befattningen åtnjöt lön enligt högre löneklass än som finnes fastställd för den lägre tjänsten, han skall bibehållas vid den löneklass han förut tillhörde.

Därjämte skall tjänsteman, om vissa honom åliggande göromål överflyttas från det verk han tillhör till annat, vara pliktig att, med bibehållande av innehavande lönegrad, efter Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överflyttas.

Likaledes skall tjänsteman vara skyldig att med bibehållande av tjänstegrad och lön enligt den lönegrad han innehar, när helst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas från domänstyrelsen till annan befattning inom den centrala förvaltningen.

Nedflyttas befattning till lägre lönegrad, äger den, som då innehar tjänsten, uppbära lön i den lönegrad, befattningen förut tillhörde, intill dess han avgår från befattningen i fråga.

15 §.

Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön icke blott för den tid, han tjänstgjort å egen eller annan befattning inom verket eller tjänstgjort såsom lärare vid eller deltagit såsom elev i utbildningskurs vid verket, utan även för den tid, under vilken han enligt bestämmelserna i 21 § åtnjutit semester, eller vilken han med vederbörligt medgivande använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser eller idka studier, som kunna tjäna verkets intressen, eller för tid, som åtgått för fullgörande av de skyldigheter, vilka ålegat honom såsom styrelsemedlem, fullmäktig eller revisor i civilstatens änke- och pupillkassa.

16 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej Kungl. Maj:t för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp för dag räknat, som framgår av nedanstående tabell:

A. För manliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. A	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. A	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. A	Tjänst- ledighets- avdrag
nr	kr.	nr	kr.	nr	kr.
1	1.—	10	2.10	19	6.—
2	1.10	11	2.30	20	6.50
3	1.20	12	2.50	21	7.—
4	1.30	13	3.50	22	7.50
5	1.40	14	3.75	23	8.—
6	1.50	15	4.—	24	8.50
7	1.65	16	4.50	25	9.—
8	1.80	17	5.—	26	9.50
9	1.95	18	5.50		

B. För kvinnliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag
nr	kr.	nr	kr.	nr	kr.
1	—,90	4	1.20	7	1.50
2	1.—	5	1.30	8	1.65
3	1.10	6	1.40		

2. Har tjänsteman skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra å egen eller annan befattning, skall han:

a) om olycksfallet medfört sjukdom, åtnjuta oavkortad lön, så länge sjukdomen varar, samt

b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—4 lönegraderna, domänstyrelsen finner skäl medgiva, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Oavkortad lön må ock utgå till tjänsteman, som förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara.

4. Föreskrifterna i denna paragraf gälla endast för tid, intill dess, enligt vad därom är särskilt stadgat, skyldighet att avgå från tjänsten inträder.

17 §.

Tjänsteman, vilken beviljats ledighet av annan anledning än i 15 och 16 §§ omförmäles eller är hindrad att bestrida sin tjänst på grund av giltigt förfall, skall för sådan tid av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, samt kan förpliktas att av avlöningen ytterligare avstå, vad med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt.

18 §.

Har tjänsteman erhållit befrielse från viss del av tjänstgöringen, äger domänstyrelsen bestämma, om och i vad mån avdrag å avlöningen för sådan tid må äga rum.

19 §.

1. Tjänsteman skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida befattning inom högre lönegrad. Omfattar vikariatet längre tid i oavbruten följd än sju dagar, äger han för den tid vikariatet varar uppbära särskild *vikariatsersättning* med ett belopp för dag räknat, motsvarande skillnaden mellan det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdraget i lägsta löneklassen för, å ena sidan, den högre befattningen och, å andra sidan, den vikarierandes egen tjänst, dock med minst 50 öre om dagen.

2. Ersättning till vikarie för tjänsteman, som meddelats i 18 § omförmäld befrielse från viss del av tjänstgöringen, må, där ej domänstyrelsen undantagsvis finner vikariatsersättning böra utgå enligt de i 1 mom. av förevarande paragraf angivna grunder, bestämmas till det lägre belopp, som prövas skäligt.

3. Vad i 1 mom. stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tjänsteman, som uppehåller ledig tjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman inom högre lönegrad.

20 §.

1. Varder tjänsteman avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall hans avlöning under tiden innehållas, så framt ej domänstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något därav.

2. Avhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han för den tid icke åtnjuta någon avlöning.

21 §.

Tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

Befattningshavare	Intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år	Från och med det år, under vilket tjänste- mannen fyller 40 år
Expeditionsvakt, förste expeditionsvakt, kronojägare, tillsyningsman, skogsrättare	15 dagar	20 dagar
Överjägmästarassistent, skogstaxator, skogsingenjör, skogskolföreståndare, jägmästare, flottledsingenjör	20 dagar	30 dagar
Notarie, bokhållare, registrator, revisor, kassör, kvinnlig tjänsteman	25 dagar	35 dagar
Byråjägmästare, domänfiskal	35 dagar	45 dagar
Överjägmästare	30 dagar	40 dagar
Byråchef	45 dagar	45 dagar

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig av semester å tid, som bestämmes av vederbörande överordnad myndighet.

22 §.

1. Därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av verket men som ej är att anse såsom boställe, skall han vara skyldig att bebo densamma.

För begagnande av sålunda anvisad *tjänstebostad* skall tjänsteman månadsvis i förskott erlägga ersättning genom avdrag å avlöningen för näst föregående månad. Är bostadsinnehavaren på grund av tjänstledighet eller av annan anledning icke berättigad att uppbära någon avlöning för föregående månad eller förslår ej utgående avlöningsbelopp, skall nämnda ersättning eller vad däri brister i stället kontant inbetalas. Intill dess ersättningens storlek blivit bestämd på sätt i 2 mom. sägs, skall densamma utgå med ett av vederbörande överjägmästare åsatt belopp, med rätt för bostadsinnehavaren att, därest beloppet sedermera nedsättes, återbekomma vad han erlagt för mycket.

2. Ersättning för tjänstebostad, däri inbegripen gottgörelse för centraluppvärmning, om sådan finnes anordnad, samt för lägenheten tilläventyrs tillhörande jord bestämmes, efter det bostadsinnehavaren beretts tillfälle att därom yttra sig, av domänstyrelsen med hänsyn till det pris, som å orten i allmänhet gäller för upplåtelse av liknande lägenhet.

3. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo, skall, därest annan överenskommelse icke träffats, avträda bostaden å den fardag, som infaller näst efter tre månader från det uppsägning skett; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest bostadsinnehavaren befordras eller i annan ordning förflyttas till tjänst, i vilken ny tjänstebostad anvisas honom, inom skälig tid därefter, men då sådan bostad ej anvisas honom, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från det han erhöll kännedom om beslutet rörande befordringen eller förflyttningen,

därest bostadsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensions-
ålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den
löpande månadens utgång.

4. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo skall i
den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skälig gottgörelse upplåta nödigt
utrymme i bostaden för tjänstemannens vikarie eller efterträdare.

5. Vad i 1, 2 och 4 mom. stadgats rörande lägenhet, som anvisats till
tjänstebostad, gäller jämväl för *boställe*.

Avflyttning från boställe skall, där ej annan överenskommelse träffats, ske
å den fardag, som infaller näst efter två månader från det uppsägning ägt rum
eller boställsinnehavaren erhöll kännedom om beslut rörande sin befordran eller för-
flyttning; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest boställsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensions-
ålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den tid-
punkt, som verket prövar skälig, i varje fall senast å den fardag, som infaller näst
efter tre månader från det avgången ägde rum.

23 §.

Tjänsteman erhåller på verkets bekostnad *läkarvård* jämte läkemedel samt
vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, som medför förlust eller nedsättning
av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel,
allt i den omfattning och enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

Vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt må dock icke
bestridas av verkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön,
så framt ej sjukdomen förorsakats av skada till följd av olycksfall i tjänsten.

24 §.

1. För *tjänsteresa* inom riket, vilken är att hänföra till extra förrättning,
kan för sådana fall, då Kungl. Maj:t prövar omständigheterna böra föranleda därtill,
utgå ersättning enligt andra grunder än dem, som innefattas i gällande resereglemente.

2. För sådana regelbundet eller ofta återkommande resor, som innefattas i
tjänstemans vanliga tjänstutövning, må tjänsteman åtnjuta ersättning enligt särskilda
av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

3. Under tjänstutövning å ort utom tjänstgöringsområdet må tjänsteman
kunna komma i åtnjutande av *tjänstgöringstraktamente* enligt av Kungl. Maj:t ut-
färdade grunder, dock icke i något fall till högre belopp än den för tjänstemannen
enligt resereglementet bestämda traktamentsersättning.

25 §.

Då tjänsteman utan egen ansökning eller därom uttryckt önskan förflyttats
från en tjänstgöringsort till en annan eller eljest ålagts förändrad bostadsort samt
då tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst

nödgats flytta till annan ort än den förutvarande tjänstgöringsorten, skall han vara berättigad att av verkets medel erhålla skälig *ersättning för flyttningskostnad* samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom, att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar.

26 §.

Rörande tjänstemans rätt att i egenskap av åklagare eller verkställare av beslag åtnjuta *åklagarandel* eller *beslagsprovision* är särskilt stadgat.

27 §.

För tjänstgöring utöver fastställd arbetstid må till kvinnlig befattningshavare *ersättning för overtidsarbete*, där sådant arbete undantagsvis måste äga rum, kunna utbetalas enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t.

28 §.

Kvinnlig befattningshavare må för bestridande av göromål såsom *stenograf* kunna tillerkännas särskilt *arvode* med högst 180 kronor för år räknat.

29 §.

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring vid domänverket må icke — annorledes än såsom *gratifikation eller belöning* från anslag, som anvisats för sådant ändamål — utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller Kungl. Maj:t finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

30 §.

Avlider tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp, motsvarande en tiondel av hans oavkortade årslön vid tiden för dödsfallet, dock högst 500 kronor. I nämnda belopp skall den vid dödsfall till följd av olycksfall i arbetet enligt lag och särskild författning utgående begravningshjälp anses inbegripen.

2 avd. Icke-ordinarie befattningshavare.

31 §.

Domänfullmäktige, vilkas antal fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen, förordnas på viss tid och åtnjuta *arvode* till belopp för år räknat av 3,000 kronor.

32 §.

1. Övriga icke-ordinarie befattningshavare antagas tills vidare eller för viss tid.
2. Avlöningsförmånerna för de i 1 mom. avsedda befattningshavare fastställas av domänstyrelsen, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant hänseende.

3 avd. Reglementets tillämplighet m. m.

33 §.

Tjänsteman, som vid utgången av år 1920 innehar befattning å då gällande stat för domänstyrelsen, skogsstaten eller statens skogsskolor och som icke vill underkasta sig detta reglementes villkor och bestämmelser, skall därom göra anmälan till domänstyrelsen före viss av Kungl. Maj:t bestämd dag. Till tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt gjort dylik anmälan, skola genom vederbörande avlöningsbestämmelser honom tillförsäkrade avlönings- och pensionsförmåner fortfarande utgå enligt då gällande grunder.

Envar annan, som, utan att tillhöra äldre lönestat, den 1 januari 1921 innehar ordinarie befattning vid domänverket eller som senare tillträder sådan befattning, är pliktig att underkasta sig detta reglementes föreskrifter och villkor samt minskning i eller upphörande av de förmåner och ersättningar, som omförmälas i 23—28 §§ ävensom de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade rörande i 10 § 3 och 4 mom. samt i 16 § 3 mom. berörda hänseenden samt i fråga om pension.

Detta reglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1921.

Bilaga.

Tjänsteförteckning

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningarna vid domänverket äro att hänföra.

A. För manliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning	Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning
1:a lönegraden	Expeditionsvakt.	7:e lönegraden	{Byråjägmästare.
2:a »	Förste expeditionsvakt.		{Skogsingenjör.
3:e »	{Kronojägare.	8:e »	Skogsskolföreståndare.
	{Tillsyningsman.	9:e »	Jägmästare.
4:e »	Skogsrättare.	10:e »	{Domänfiskal.
5:e »	Överjägmästarassistent.		{Flottledsingenjör.
	Notarie.	11:e »	Överjägmästare.
	Bokhållare.	12:e »	Byråchef.
6:e »	Registrator.		
	Revisor.		
	Kassör.		
	Skogstaxator.		

B. För kvinnliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. B	Befattning
1:a lönegraden	Skrivbiträde.
2:a »	Kontorsbiträde.
3:e »	Kanslibiträde.